dolmuş

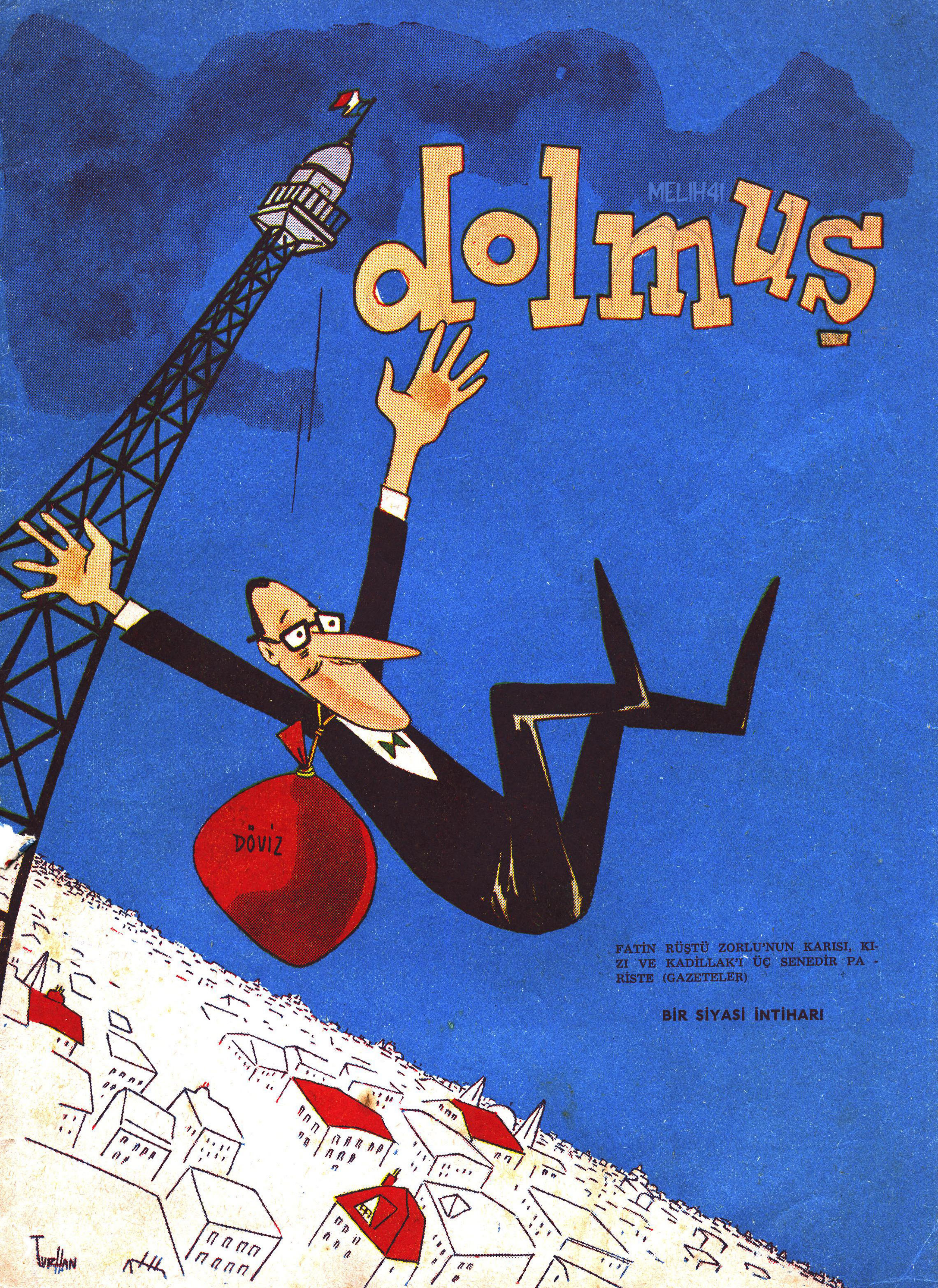

FATİN RÜŞTÜ ZORLU'NUN KARISI, KIZI VE KADİLLAK'I ÜÇ SENEDİR PARİSTE (GAZETELER)

BİR SİYASİ İNTİHAR!

MELIH41

yAZIYOOr
OKUYUP ÇİZEN: OĞUZ
Başbakan dün yeni bir nutuk söyledi
(Baştarafı 1 inci sahifede)
tonun üzerine çıkacağını ve bu su-retle demir hususunda da dış piya-lar tabiiyetinden ve dışarıya dö-viz ödeme zaruretinden kurtulaca-ğımızı kaydetmiştir.
Adnan Menderes, sözlerine de-vam ederek demiştir ki:
«— Şurasını da
Karabükten başka,
memleketin muhtelif
çok ikinci derece
haddehaneler
maktadır. Ayrıca
bükün kurulması
büs ve gayretleri
lemiş olduğunu
Diyarbakır'da iki kişi dondu
EDEBİYAT matinesinde kavga çıktı
Türk Edebiyatçılar Derneğinin dün gece Dram Tiyatrosunda tertip ettiği «Şiir ve Müzik Gecesi» nde müessif bir hâdise oldu.
Saat 21 de başlayan, ekserisini hanımların teşkil ettiği, tıklım tıklım salonda, dinleyicilerden bir grup, bâzı şairler aleyhinde devamlı tezahüratta bulundu. Matine sona ereceği sırada ve Behçet Kemal Çağlar kürsüde iken aleyhte yapılan tezahürat son haddini buldu.
Kadın ve erkek seslerinin yükseldiği bir anda, gürültü çıkaranlarla dinleyiciler arasında müthiş bir arbede başladı. Son hâdise balkonda cereyan ediyordu. Tiyatro bir anda resmi ve sivil polislerle doldu, hâdiseye sebebiyet veren ve ekseriyetini üniversite talebesi teşkil eden 20 kişi yakit, haklarında tâkibat yapıl... Beyoğlu Emniyet Amirliğine ...dü.
..LAN ŞARLATAN DÜZENBAZ İNEK SE-NİN YEDİ CEDDİ-NİN....
K.L.
EDEBİYAT!!!
LENİN — NE ÜZÜLÜYOR-SUN YOLDAŞ.. BURADA BERABERİZ YA!!
CEHENNEM
STALİN'İN CESEDİ LENİN'İN YANINDAN KALDIRILIYOR
Stalin'in akrabaları cesedi alıp istedikleri bir yere göm dürecekler. Kruşçev, «korkak Stalin, Hitler orduları yaklaşınca Moskova'dan kaçmıştı,» dedi
Fazla fiatla mal satan kadın tüccar
ALIŞ 250 SATIŞ 900
ALIŞ F 10 SATIŞ F 100

dolmuş SİYASİ MİZAH MECMUASI — Umumi Neşriyat Md. İlhan Selçuk — İMTİYAZ SAHİBİ: OSMAN A. KERMEN ÇİZGİ NEŞRİYAT MATBAACILIK VE TİCARET EVİ

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR — SAYI 15 — CİLT: 1 — SENE: 1 — 12 NİSAN 1956 — SAYISI 60 KURUŞ

BİR GÜNDE YEDİ AÇILIŞ

Civa gibi adamdır. Tam da yerini buldu. İstediği kadar iş... Bazı insanlar kapı kanadına benzerler; boyuna gider gelirler ama, hep topaç gibi kendi etrafında dönerler. O, öyle değildir.

Sabah saat 9 da Haydarpaşa Garında, Ankara'ya giden büyükleri uğurladı. Dokuzu kırk beş geçe, Sirkeci Garına koştu. Bir yabancı Ticaret heyetini karşıladı. Bu karşılama töreninde misafirlere şu güzel sözleri söyledi:

— İki memleket arasındaki tarihî münasebetlerin seyri de gösterir ki... bu kardeş iki millet daima birbirine yardım elini uzatarak...... demokrasi cephesinin kalesini müdafaa için... zarurî ihtiyaç maddelerinden olan sun'î gübre, saç tokası, düdüklü makarna, ve tırnak cilâsının... uzun vâdeli kredilerle .... eminiz. Hoş geldiniz!..

O, bunları söylerken, bir yandan da, tam saat on buçukta şehrin uzak bir yerinde kurulan mantar fabrikasında söyliyeceği açış nutkunu kafasında hazırlıyordu.

Arabası, şişe mantarı fabrikasının kapısına gelince, çoktan birikmiş olan halk, onu şiddetli alkışla karşıladı. Birkaç kişinin elini sıktı. Fazla beklemeye vakit yoktu. Buradan hemen, yeni tamir edilen bir sokağın açılış törenine gitmesi lâ-

(Lütfen sayfayı çevirin)

zımdı. Onun için hemen kürsüye çıktı:

— Vatandaşlar!... Bugün açılış törenini yaptığımız mantar fabrikası ile, altıncı mantar fabrikamızı kurmuş oluyoruz. (Aklı hep töreni yapılacak sokaktaydı.) Mantar, bildiğiniz üzere...... şişelerin ağzını kapayan bir tıkaçtır. Bu sebepten dünya mantar istihsalinde...... en başta gelenlerden otuz dokuzuncu bulunmaktayız ki, bu, üç mantar farkiyle olmuştur. Mantar...

Kürsüden indi, uzaktan makasla kordelayı kesti. Hemen arabasına atladı. Yolda tamir edilen sokak dolayısiyle yapılacak törende neler söyliyeceğini düşünüyordu.

Sokağın iki başı bizim partililerle dolmuştu. Arabadan alkışlar arasında indi. Buradan sonra, hemen makamına koşacak, Birleşmiş Milletler Neşriyat seksiyonu Kapak Resimleri Müdürü ve muavinini makamında kabul edecekti. Onlara neler söyliyeceğini aklından geçiriyordu. Şu sokak törenini bir an önce bitirmek için hemen nutkuna başladı:

— Muhterem vatandaşlar!... Bugün açılış törenini yapmakla sevinç duyduğumuz fabrikanın (sol yanındaki üçüncü muavin eteğini çekti, «Fabrika değil beyefendi, sokak!..» dedi.) fabrikanın temel atma töreninden sonra bu sokağa geldim. Bu sokak...... günden güne gelişen demokrasimizin canlı bir örneği olup, vatandaşın yolda rahat yürümesi için, iki buçuk ay gibi kısa zamanda tamir edilmiştir. Bütün sokakları da bunun gibi tamir edeceğiz. Eski idarenin ihmaliyle geçilmez hâle gelen...... sokakları biz ele alarak işe başladık... Ve...

Alkışlar arasında arabasına bindi. Zar zor iki lokma bir şey yedikten sonra, Birleşmiş Milletlerden gelen iki zatı kabul ederek, onlara:

— Birleşmiş Milletlerin birbirlerine kaynaşmasından hasıl olacak demokratik cephenin bütünlüğünden saadet duymak... (Bunları söylerken, buradan sonra gideceği tıraş makinası fabrikasının temel atma töreninde neler söyliyeceğini düşünüyordu.) hakkımızdır. Bir elin sesi çıkmaz. Alkışlamak için bile iki ele ihtiyaç vardır. (Tıraş makinası fabrikasına geç kalmamalıydı.) İşte bu sebeptendir ki, biz Birleşmiş Milletlere daha çok birleşirsek, iyice birleşmiş oluruz...

Bir yanına, Birleşmiş Milletler Neşriyat Seksiyonu Kapak Resimleri Müdürünü, bir yanına da, onun muavinini alarak, gazete fotoğrafçılarına güler yüzlü, son derece demokratik pozlar verdi. Flaşlar yandı söndü...

Daha fazla bekliyemezdi. Hemen arabasına atladı. Doğru Tıraş makinesi fabrikasına... O günkü çalışma programına göre, oradan sonra, musluğu takılan tarihî bir çeşmenin açılış törenine yetişecekti.

Tıraş makinesi fabrikasına dakikası dakikasına yetişti. Eline makası tutuşturdular.

— Pek muhterem vatandaşlar!. Tıraşın ehemmiyeti üzerinde durmayı fazla buluyorum. Medenî bir insan hiç olmazsa senede bir defa olsun... (Aklı hep açılış töreni yapılacak çeşmeye takılıyordu.) Binaenaleyh tıraş makinası istihsalimizi arttırdık. Ziraat Bankasının köylüye açtığı kredilerle, her köylünün bir traş makinası alarak... Çeşme... Yani evet... Her vatandaşın yakın zamanda bir tıraş makinasına sahip olduğu gibi, kurduğumuz bu Balkanların ve yakın doğunun en büyük tıraş makinası fabrikasından senede 300 milyon ton tıraş makinası yaparak harice ithal edilecektir.

Alkışlar, alkışlar, alkışlar... Aklı fikri tarihî çeşmedeydi. Arabası on dakika sonra tarihî çeşmede idi. Arabadan inerken ayakları bağlı koyun, kurban edildi. Kaybedecek zamanı olmadığı için hemen nutkuna başladı:

— Vatandaşlar!.. Kanalizasyon... (Muavini eteğinden çekti, «Burası çeşme Beyefendi, kanalizasyona sonra gideceğiz» dedi.) Kanalizasyon işi mühim olduğu gibi, çeşme işi de mühimdir. Biz, bu her iki mühim işi birden programımıza aldık. (Kafası hep, kanalizasyon boruları döşenen yolda, söyliyeceği nutukta idi.) Çeşme... Çeşme...... Çeşmeden su akar. Binaenaleyh çeşmeden su aktığına göre, çeşme mukaddestir. Biz... Kanalizas...... (Muavini kulağına birşeyler söyledi.) ve analizle suları ıslah ettik.

Kanalizasyon boruları döşenen yolda, büyük kalabalık onu bekliyordu. Vakit kaybetmemek için ancak lüzumu kadar adamın elini sıktıktan sonra:

— Vatandaşlar!.. diye başladı. Biz bu memleketi kanalizasyon borusuz teslim aldık... Kısa zamanda vatanın bağrına, örümcek ağları gibi kanalizasyon boruları döşedik. Ve... Ve... ve bundan sonra........ bundan böyle döşeyeceğiz. Çünkü, kanalizasyon demek... tabii biliyorsunuz (aklı buradan sonra gideceği ziyafette idi.) ehemmiyetine binaen, mühim bir dâvadır.

Hava kararmıştı. Amerikadan gelen on iki parmak bağırsağı hastalıkları mutahassısının şerefine Garden Otel'de verilecek ziyafete zor yetişti. Şapkasını çıkarır çıkarmaz, rüzgâr gibi içeri girdi. Hemen boş kadehi eline aldı:

— Memleketimize hoş geldiniz!.. diye bağırdı. Kadehimi şerefinize kaldırıyorum... Bize gösterdiğiniz dostluktan dolayı, size Akşam Kız Sanat okulunun fahrî dikiş hocalığı tevcih edilmiştir. Tıraş makinalarının... (Muavini, dirseğiyle hafifce dokundu. «Tıraş makinesi bitti beyefendi, şimdi ziyafetteyiz» dedi.) Evet... tekrar hoş geldiniz. Ne var, ne yok?.. Daha daha nasılsınız?...

Fahrî dikiş hocalığı unvanı tevcih edilen oniki parmak bağırsağı rahatsızlıkları mutahassısı cevap verdi:

Saat 21,30 olmuştu. Daha günlük çalışma programı bitmemişti. Bu gece, onun himayesinde bir balo veriliyordu. Gidip baloyu da açması lâzımdı. Fakat çok yorgundu. Hem beden, hem beyin yorgunluğu... Yarın sabah da erkenden Haydarpaşaya karşılamaya gidecekti. Sonra salça fabrikasının temel atma töreninde bulunacak, çarşıyı kontrol edecek, hastahaneyi teftiş edecek, gazetecilere beyanat verecek, Şehir Meclisinde muhaliflerini susturacak, daha neler neler yapacaktı... Bu her gün böyleydi. Buna taş olsa, demir olsa dayanmazdı. Ama, o dayanıyordu. Kendi kendine:

— Memleket vazifesi!.. diyor ve dayanıyordu. O günkü çalışmaları, nutukları kafasının içinde cirit oynuyor, beyni karıncalanıyordu. Dost memleket...... Şişe mantarı fabrikası... Tamir edilen sokak... Birleşmiş Milletler... Tıraş makinası... Tarihî çeşme... kanalizasyon... Ziyafet... Balo... Bütün bu yorgunluklara yalnız memlekete hizmet için katlanılabilirdi.

Baloya geldiği zaman candan alkışlarla karşılandı. Başı dönüyordu. Gözleri kararıyordu. Himayesindeki bu baloda dâvetlilere bir kaç güzel, nükteli söz söylemeliydi. Gündüz ne kadar da çok nutuk vermişti. Zorla ayağa kalktı. Tekrar bir alkış koptu.

— Muhterem dâvetliler!.. (Başı dönüyordu.) Sayın misafirler!.. (Beyni karıncalanıyordu.) Aziz vatandaşlar!.. (Gözleri kararıyordu.) Bu kardeş iki millet daima birbirine yardım elini uzatarak, sunî gübre, saç tokası (Dâvetliler, hangi samimi iki millet? diye birbirlerine bakıyorlardı.) Uzun vâdeli kredilerle.. Şimdi açılış törenini yaptığımız mantar fabrikasının... (Yanındaki muavini, bu geçti beyefendi, dedi.) Bu sokak nasıl tamir edildiyse, öbür sokaklar da... (Bu değil beyefendi) Birleşmiş Milletlerin daha çok birleşerek kaynaşması ve kaynaşarak birleşmesi... (yanındaki adam «Bu da değil» dedi.) Eveeeeet... Tıraş makinasına gelince... Her vatandaşın yedek parçasiyle birlikte bir tıraş makinası... (tüh... bu da değil...) Çeşme... tamirden evvel ve sonra...

Vatandaşlar!.. Kanalizasyonla memleketi kısa zamanda... (Bu da mı değil?) Hoş geldiniz!.. sayın... (Bu da değil, öyle mi?? E peki hangisi be?.. Biz şimdi buraya neye geldik?.. Tedel değil mi? Tören?... Haaa... Balo... Benim himayemdeee... tamam, anladım.)

Dâvetliler, bu güzel esprilere katıla katıla gülüyorlardı.

Sabaha karşı ikide Balodan evine döndü. Yorgundu ama, uyuyamadı. Yatakta, sabahleyin söyliyeceği nutukları hazırlıyordu. Ah, vazife aşkı, ah aşk vazifesi!.

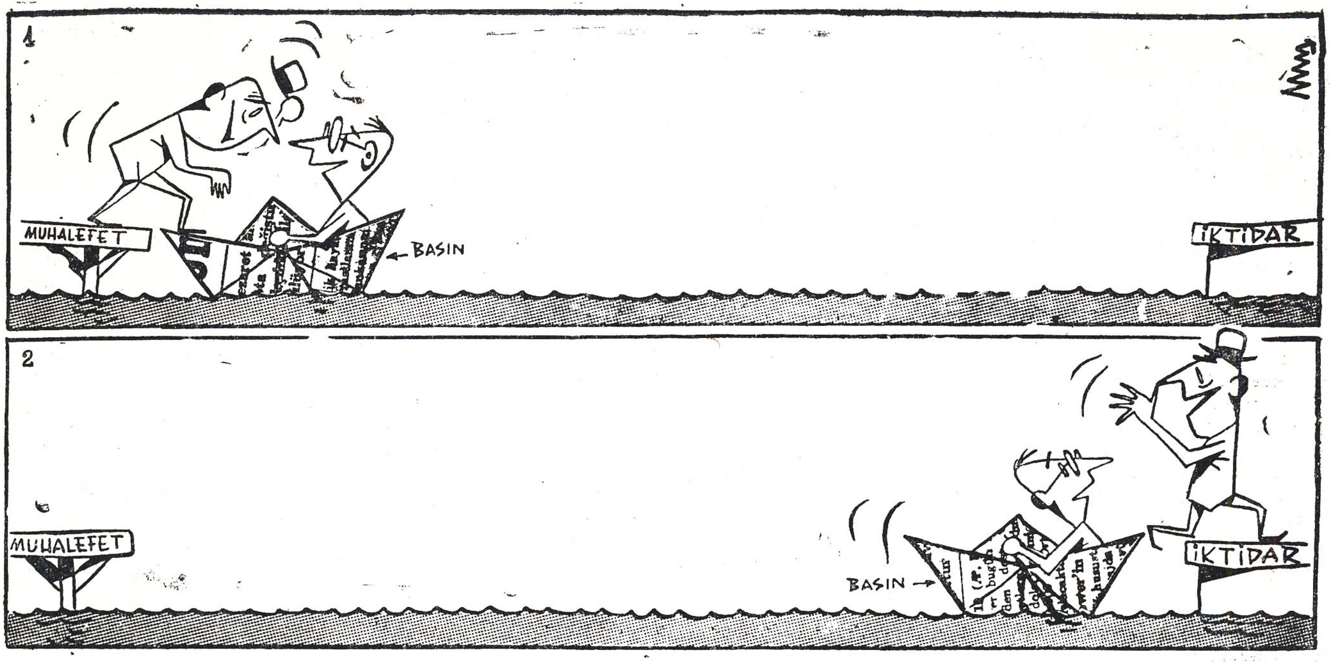

ADNAN BEY VE GÖLGESİ

yarın basında neler olacak?

Ahmet Emin, akıncılarına «Marş, marş!» kumandası verecek, kendisi Menderes'in gölgesinde tam siper yapacaktır.

Falih Rıfkı, kara çarşaf üzerine çarşaf kadar bir başmakale döşenecektir.

Burhan Felek, sıkı bir muhalefet yazısı içinde Bomonti otobüs durağının 12 metre ileri alınmasını Başbakandan isteyecektir.

Şüphesiz Faruk Gürtunca da bir başmakale yazacaktır. Okuyanlar ne demek istediğini telefonla soracaklar, okuyucularına bir kelime ile cevap verecektir:

«Muhalefet!»

Semih Balcıoğlu'nun Hürriyet'in tam göbeğinde bir karikatürü çıkacaktır. Bu karikatürde bir vatandaş, sağ kolunun işaret parmağını tam bir arşın uzatacaktır.

Tercüman'da Vecdi Bürün, sıkı bir espri yapacak, akşama, çiçek pasajında (gafillere) ne demek istediğini açıklayacaktır.

Selmi Andak, Cemal Reşit Rey'i biçimine getirip övecektir.

Nadir Nadi «90» satırlık başmakalesinin baştan 45 satırında Menderesi koltuklayacak, geri kalan 45 satırında da onu hafiflikle itham edecektir.

Son Posta, Türksesi ve benzerleri büyük puntolarla resmî ilân kalıntılarını yayınlayacaklardır.

TAN, Halil Lütfi'nin Ankara'dan dönüşünü bekleyecek, başmakale yerine Yusuf sûresinin tam metnini koyacaktır.

Nizamettin Nazif, müdafaanâmesini hazırladığı için herhangi bir gazeteye makale yazamayacak. Fakat akşam üstü Meserret kahvehanesinin önünde işaret polisinin yerinde, şifahî bir başmakale döktürecektir.

66 YA BAĞLANDIK

Nal mıhı yok, atlar, eşekler şikâyetçi (bir iki eşek hariç). Traktörler stop! Öküzler şikâyetçi (bir iki öküz hariç). Ot yok, kepek yok, inekler şikâyetçi (biri iki inek hariç). Yem yok, kuzular, koyunlar... Lâhana, havuç ateş pahası, tavşanlar şikâyetçi. Memnun olanların da başka derdi var: Can derdi.

Gelelim insanlara: İlâç yok, hastalar dertli. Lâstik yok, şoförler dertli. Kahve yok, tiryakiler dertli. Defter yok, çocuklar... Kitap yok hocalar dertli.

Pek azı hariç, memlekette dertsiz yok. O kadar dertliyiz ki... — Hani bir söz vardır — Yapraklar kâğıt, denizler mürekkep, ağaçlar da kalem olsa yine de derdimiz yazılmazken... Piyasada ne mürekkep, ne kalem, ne de kâğıt var.

Kâğıt mı yok? Al sana kâğıt! Dün gümrükten 19 ton kâğıt çıkmış. Ama kâğıt, o kâğıt değil: Oyun kâğıdı!

Biz döviz için ceviz gibi salyangoz toplayıp satarken bu «Oyun kâğıdı» da ne oluyor demeyin! Bütün işlerimiz «oyun» değil mi? Buyurun altı kola, altmış altıya. Esasen bütün işleri altmış altıya bağlamadık mı?

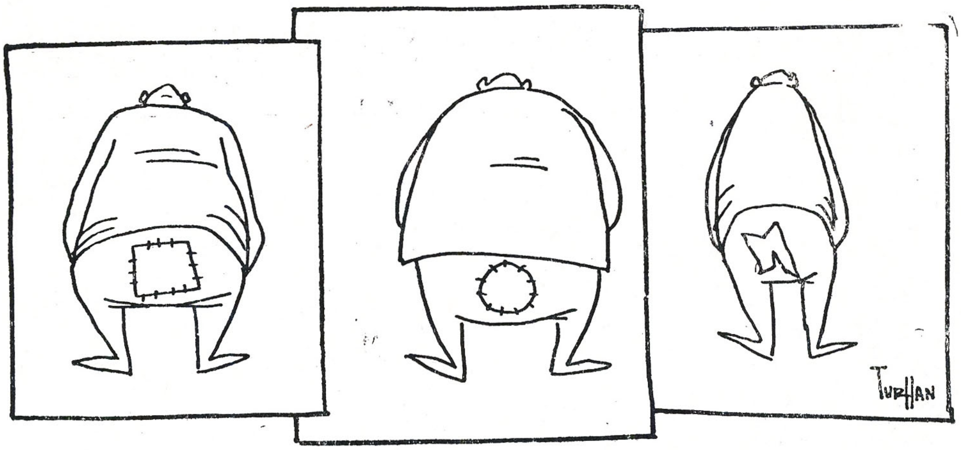

DÖRTGEN DAİRE AÇI

FIKRA

Yüzbaşı yeni eratı sorguya çekiyordu:

— Mesleğin ne?

— Muhasiplik.

— Seni kaleme ayırdım. Seninki?

— Nalbant.

— Tavlaya, Ya sen?

Bu üçüncü tahsildardı ve.. kekemeydi:

— Ta... Ta... Ta...

— İyi!.. Sen de mitralyöze!

İSPANAK HAFTASI

Senede elli iki hafta mı var elli iki haftanın elli ikisine de birer ad takmış, bütün irili ufaklı meselelerimizi halledip çıkmışız. Çocuklarımız israfa mı kaçıyor. Al sana arttırma haftası. O gün çocuklar arttırdıkları parayı sınıfı süslemeğe, okulu donatmağa yatırdılar mı, anlarlar israfın ne demek olduğunu!

Memlekette verem mi var, al sana verem haftası... Halkı veremden değil veremliden soğutmak için ne lâzımsa söyleriz, olur biter. Çocuk haftası mı? Okulun, üstü başı düzgünce beş on çocuğunu seçip bayrama götürürüz, tamamdır. Geride kalanları tam bir hafta içlendirip ağlattık mı, oldu çocuk haftası.

Memlekette orman meselesi mi var, onu da bir «hafta» da çözümleyip atmak mümkün! Ormanlarımız yakılıyor yıkılıyor mu? Ormancılarımızın bir araya gelip konuşması, dertleşmesi... Dertleşmesi de ne kelime, oturup içmesi, eğlenmesi kâfi! Taksim gazinosu ne güne duruyor!

Nitekim ormancılarımız da böyle yapmışlar. Meşe yapraklı davetiyeler bastırılmış. Gazino yeşiliklerle donatılmış. Kapılar pencereler çam dallariyle, yem yeşil. Ne çam dalı? Köşe bucak kökünden sökülmüş, dibinden çıkarılmış bütün bütün çam ağaçlariyle salkım saçak...

Davetliler yerlerini alınca Orman haftası adına tabii bir şeyler söylemek lâzım.

Ne söylesinler «Gözü kör olsun ormanı yakanın mı desinler, yoksa çamları kırıp geçirenin mi?»

Söz sahibi olan işin farkına çabuk varmış «Sayın misafirlerimiz» demiş. «Her ne kadar salonumuz çam dalları, çam ağaçlariyle tıklım tıklımsa da... Kabahat bizde değil...»

Ya kimde? «Biz sadece sökenlerden, kıranlardan satın aldık!»

Alın size bir çam daha... Ama bu seferki Belediye Gazinosunun salonuna da sığmamış.

Peki, haftacı başı, hadi ormanlarınıza kıydınız, şu haftamıza niçin kıyarsınız! Bize yazık değil mi? Maksat yeşillikse biz daha güzelini bulurduk. Meselâ, bir «İspanak Haftası» yapardık, olup biterdi. Daha güzel... Hattâ daha da mânalı olmaz mıydı?

YAZISIZ

keçi boynuzu

Eğitim ve öğretim sahasında karşılaştığımız buhranın keçiboynuzu ile önlendiğini, bu alanda yaptığımız hamlelerin yine keçiboynuzundan aldığımız hızdan ileri geldiğini açıklamak zorundayım.

Yatırım politikamızı, enflasyon vâdisinde attığımız ileri adımları ve dış ticaretteki parlak mevkiimizi izah edebilmek için önce keçiboynuzunun eğitim ve öğretimdeki önemli yerini belirtmeliyim.

Demokraside aştığımız merhaleyi inkâr edenler, bir dirhem şeker için bir çeki odunu çiğnemeye katlanamayan bozguncu zihniyetle hareket edenlerdir. Biz icabederse yalnız keçiboynuzu değil, Amerikan cikleti bile çiğneyebiliriz; elverir ki, çiğnerken yutmuş olmıyalım. Ama çikletle keçiboynuzu arasında dağlar kadar fark olduğu da meydandadır.

On senedir kürsülerde aynı şeyleri gevelediğimiz halde, hâlâ çiğnemekte ısrar etmemiz keçiboynuzunun lezzeti hakkında sanırım ki, bir fikir verebilir.

Muhaliflerimizin herşeyin kolayına, hazırına kaçan bir bozguncu alayı olduğunu bilmiyor değiliz. Onları Duru Palasta moral kampı kurup keçiboynuzuyla terbiye etmezsek, milletçe sarsılacağımızı niçin saklıyalım? Keçiboynuzu insana sabır tevekkül ve sağlam bir karakter aşılar. Karakollarda bir araba odun yemektense bir araba keçiboynuzu çiğnemek elbette daha terbiyevîdir.

Bir çeki odunda, bir dirhem de şeker bulunduğuna göre, çocuklarımızı hem mânen, hem de maddeten geliştirmiş olmaz mıyız? İngilizler okula sopayı sokarken biz de, keçiboynuzunu sokarsak kötü mü ederiz?

Keçiboynuzundan eğitim alanında yüzde yüz faydalar sağlıyabilmemiz için bir meseleyle karşı karşıyayız: Önce keçiboynuzlarımızın ıslahı meselesi... Bizim keçiboynuzlarımız, üzülerek söylüyorum, yabanîdir. Silifkeden Antalyaya kadar uzanan keçiboynuzu ormanlarımızı aşılamak zorundayız. İngilizler bu hususta çok ileri gitmişler; yabanileri aşılayarak, yepyeni bir keçiboynuzu nesli ortaya çıkarmışlardır. Halbuki bizim keçiboynuzu ormanlarımız, bütün ormanlarımız gibi baltanın tehdidi altındadır. Bir bakıma kabahat, baltada değil, yine ormanlarımızdadır. Soruyorum, baltaya sapı veren yine onlar değil mi?

Keçiboynuzunun diğer hassalarına gelince:

Keçiboynuzu, yalnız bizim şeker fabrikalarımız gibi bol şeker vermekle kalmaz, vitamin bakımından da aynı derecede zengindir. Keçiboynuzundaki vitaminler için alfabemizin harfleri kâfi gelmez. Arap harflerinden de faydalanmak zorunda kalırız. Keçiboynuzunda eski ve yeni harfli bütün vitaminlerin bulunması, yalnız eğitimde değil, öğretim sahasında da yepyeni ufuklar açmaktadır. Kültür alanında yapacağımız kalkınmada görülüyor ki, keçiboynuzunun yeri hiç de ihmal edilecek gibi değildir.

Keçiboynuzu kelime yapısı bakımından da incelenirse, onun eğitimdeki gerçek değerini büsbütün açıklamış oluruz. Keçiboynuzu: Keçi ve boynuz kelimelerinden meydana gelen birleşik kelimedir. Keçi, bizde inatçılığın canlı bir ifadesi, boynuz ise, kadın saygısının, ve kadına karşı müsamahanın bir sembolüdür. Şu halde keçiboynuzu, inatçılıktan hoşgörürlüğe geçişin eğitsel bir sonucudur. «Keçilerimizin ıslahı ile boynuzlarımızın gelişmesi» konusunda bir münazara açılmışsa da aksi tez kazanmış; boynuzlarımızın ıslahı ile keçilerimizin gelişmesi sonucuna varılmıştır.

Bununla beraber keçiboynuzunun ilk toplanacak Maarif Şûrası gündeminde lâyık olduğu önemli yeri alacağından emin bulunmaktayız.

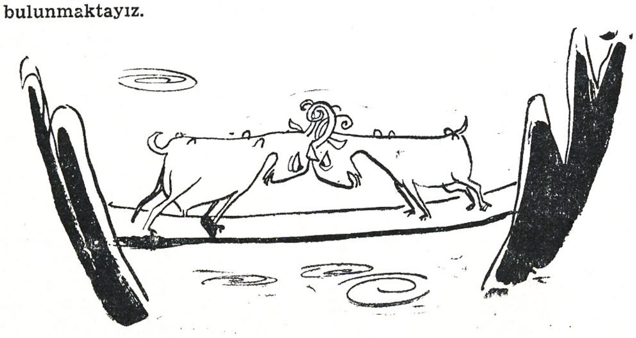

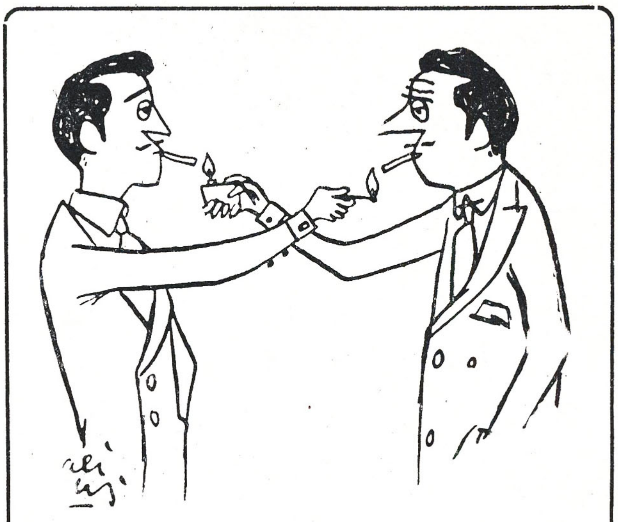

YAZISIZ

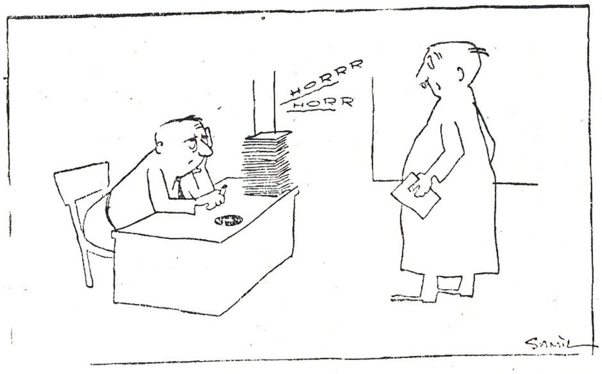

— ZATEN MÜDÜRÜN HORULTUSUNDAN UYUYAMADIK BİR DE SEN!..

Belediyeye alınacak memurların boyları 1,75 den aşağı olmıyacak!.. (Gazeteler)

REİS VE MEMURLARI

MONAKO PRENSİ Beni Davet Etti

Postacı, kuşe kâğıdından pırıl pırıl bir zarfı elime tutuşturdu:

— Bay Stepne, bir düğün dâvetiyesi...

— Nerden?

— Monako'dan!...

Zarfın sol köşesinde Monako Prensliğinin arması... Zarfı örselemeden açtım. Saygı değer eşimle 18 nisanda Prensin düğününe şeref vermem rica ediliyor. Bir de el yazısıyla not.. Sözde Prens hazretleri en ağırbaşlı, en sözüne güvenilir basın organı bizim DOLMUŞ'u bulmuş. DOLMUŞ'un en demirbaşı Stepne imiş. Acaip! Bu demirbaş Bölükbaşının demirbaşı olmasın... Belki demirbaş da değil, Çelikbaştır, diye düşündüm... Sonra dâvetiyenin baskısını inceledim:

— Ne baskı var heriflerde! dedim kendi kendime.

Sonra dâvetiyeyi masanın üstüne gazetelerin arasına attım. Başladım haftalık yazılarıma.

Bizim Nihat, dâvetiyeyi bulmuş. «Vaaay!» diye kulağımın dibinde patladı:

— Bula bula ...bu talih kuşu seni mi buldu be!

— Beni buldu, beğenemedin mi? dedim.

— Beğendim, beğenmez olur muyum? Meşhur oldun. Şimdi memleket altüst olacak.

— Yaaa!...

— Adın gazetelerin ilk sayfasına geçecek...

— Ben lâstik vurguncusu muyum be... Yoksa Taşkesen miyim?

— Ne olursan ol! Meşhur oldun!

— Hiç telâşlanma, gidecek değilim...

— Hadi sen de. Seni zorla göndeririz.

Sonra bütün matbaayı başıma topladı. Tebrik eden edene. Sanki Grace Kelly'yi Prens değil, ben alıyordum.

Herkes benim derdime düşmüştü.

— Gitmem!

Dedikçe köpürüyorlar, veriyorlardı cayırtıyı.

— Nasıl gideyim, dedim. Evvelâ düğüne şeref verecek eşim yok!

Nihat:

— Kolayı var, dedi. Bizim kızlardan (artistlere böyle derdi) birini alır götürürsün.

— Giderler mi benimle?

— Atlaya atlaya! Hem onlar için de reklâm olur.

— Ama dâvetiyede «eşiniz» diyor.

— Canım evlenme cüzdanınıza bakacak değiller ya!

— Hayır, yapamam!

— Peki, onun da kolayı var. Bizim DOLMUŞ'a bir ilân veririz. Evlenme ilânı. Bir yıldırım nikâhı yaparsın olur biter.

Başladı ilânı yazmağa: «18 nisanda Monako Prensinin düğününü şereflendirecek çok sayın bir eşe ihtiyacım...»

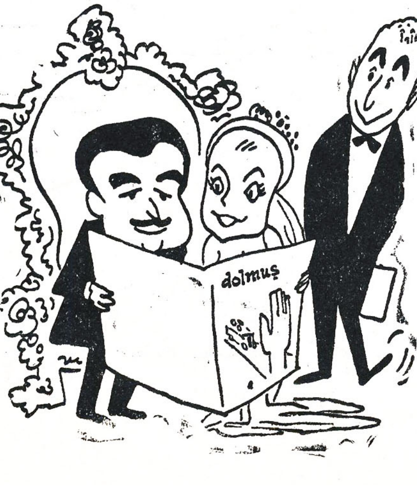

— Bana bak Nihat, dedim, iş karıyla bitmiyor, ya kıyafet?

— Ne demek kıyafet?

— Yâni düğünde ben ne giyeceğim?

— Biz ne giydikse sen de onu giyersin. Hem yıldırım nikâhı için...

— Kendi düğünümde değil canım, Prensin düğününde...

— Ha! O mühim. Mühim, ama aldırma. «Şehir kıyafeti» en uygunudur.

— İyi ama, dedim, bende şehir değil, insan kıyafeti kalmadı, bu âyarlamalar...

— Borç harç, bir şey uydurursun artık..

Bu sefer de bir mesele çıkıyordu. Elbise yazlık mı olacaktı, kışlık mı? Arkadaşlardan biri:

— Kışlık olsun! dedi.

Nihat itiraz etti:

— Nisanın 18 i yaz sayılır. Hem Monako sıcak memleket. Yazlık olsun.

Başka biri:

— Nisan yaz sayılmaz, ama kış da sayılmaz. Altı yazlık, üstü kışlık...

İdare müdürümüze sorduk:

— Ne kışlık... Ne yazlık... dedi.

— Peki, pijamayla gidecek değilim ya!

— Şehir kıyafeti olmaz...

— Plâj kıyafeti mi olacak?

— Hayır canım! Bu, resmî bir düğündür. Frak giymek lâzım.

— Giyemem... İçinde sıkılırım.

Arkadaşlar frakı bir gazeteci için çok resmî buluyorlardı.

Necmi:

— Bunu bilse bilse Felek bilir.. Ona soralım! dedi.

— Soralım!

Telefonu açtım:

— Frak olmasına frak ama!

— Eeee, dedim...

— Elbisenin içine, şöyle adama benzer biri lâzım...

Kızmıştım:

— Adama biraz benzer sen varsın! Benim yerime sen git!

İdare Müdürü:

— Felek daha dünkü çocuk, bunu Ulunay bilir ancak.

— Doğru, dediler, o bilir!

Telefonu çevirdim:

— Evet, dedi, Felek bilmez. Ben Pariste iken... Hani o zamanlar, 1928 de...

— Üstad, dedim, ne giymeliyim. Onu söyle!

— Bir orijinalite lâzım, Meselâ Yeniçeri kıyafeti. Beline de.

— Üstad Viyanayı muhasaraya gitmiyorum...

— Millî bir kıyafet... Meselâ bir zeybek...

— Yaylâ Kartalı'na da çıkacak değilim... Monako'ya gidiyorum düğüne...

Kızmıştı:

— Cehenneme git!

Telefon da «Küt!» diye kapandı. İdare Müdürü:

— Telefonla olmaz bu... dedi. Ben:

— Telgraf mı lâzım?

Diye takılmak istedim. O ciddîleşti:

— Telgraf lâzım ya, Rüştü Zorlu'ya bir telgraf... Bilse bilse o bilir. Paris'in tadını o çıkardı.

Nihat:

— Vereceği cevap basit. Evvelâ bir Kadillak lâzım diyecek.

— İyisi mi Tevfik İleri'ye soralım.

Kabul edildi. Ben «Ne giyeyim?» diye bir telgraf yazdım, verdim kapıcının eline.

Kıyafet işi yoluna girmiş demekti. Ama bununla iş bitmiyordu ki.. Nihat:

— Peki, para! diye bir mesele daha attı ortaya.

— Bizi dâvet eden aç bırakacak değil ya! dedim.

İdare Müdürü:

— DOLMUŞ daha takoza çekilmedi. Biz düşünürüz o kadarını..

Necmi:

— Senin paran geçmez Monako'da, döviz lâzım, döviz. Bunu mutlaka Rüştü Zorlu'ya sormalıyız.

Necmi itiraz etti:

— Polatkan'a soralım!

— Hayır, bacanağına soralım...

— Soralım!

— Bir telgraf da ona çekildi. Ben:

— Hatâ ettik çocuklar, dedim, dövize falan hiç lüzum yoktu. Necip Fâzıl yol arkadaşlığını kabul ederse tamamdır. Monako'nun merkezi Montekarlo değil mi?

Tam bu sırada kapı açıldı, bizim patron girmişti.

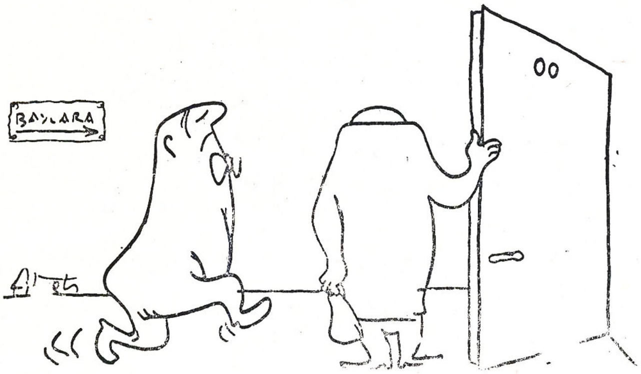

EFENDİ İLE UŞAĞI

— Çocuklar, dedi, nedir bu gürültünüz?

Anlattık.

— Burada Stepne yok, dedi. Ben varım!

DOLMUŞ patronu değil, Demokrat Parti Başkanıydı sanki.

— Monako'ya ben gidiyorum. Aradığınız her şey bende var. Hem de fazlasiyle...

— Var! dedik.

— Hem gitmişken barbut ve altmış altı üzerine 80 senelik bir anlaşma yapar, dönüşte 500 ton kaptıkaçtı kâğıdı getiririm.

— Yaşa Patron!...

— Daha olmazsa Montekarlo kumarhanelerinin bütün hisse senetlerini alan Onasis'ten bir yardım da koparırım!

Nihat, dayanamadı:

— Gitmişken şu Garce Kelli'yi de getirsen!

Dilimizle yakalanmıştık.

— Tamam, dedi, Garce Kelli'ye düğün hediyesi lâzım!

— Doğru, haklısın!

— Peki, ne gönderiyorsunuz? Aranızda para toplayıp... Bakın Tercüman ne yapmış.

Nihat:

— Metelik yok, haftalıktan kes! dedi.

— Ne gönderiyoruz?

Sıradan söyledik:

— Çamsakızı!

— Tesbih!

— Karınca duası!

— Büyük Doğu!

Patron kızdı:

— Canım, biraz da para getiren şeyler olsun!

Düşündük, düşündük, aklımıza para getiren bir şey gelmedi. Ben:

— Buldum, ıspanak! dedim. Ama kimse beğenmedi. Nihat:

— Buldum, demokrasi! diye bağırdı.

— Kabul! dedik.

Demokrasiyi naylona sardık sarmaladık. Hep birlikte DOLMUŞ'a aylayarak patronu Yeşilköy'den uğurlamağa çıktık!

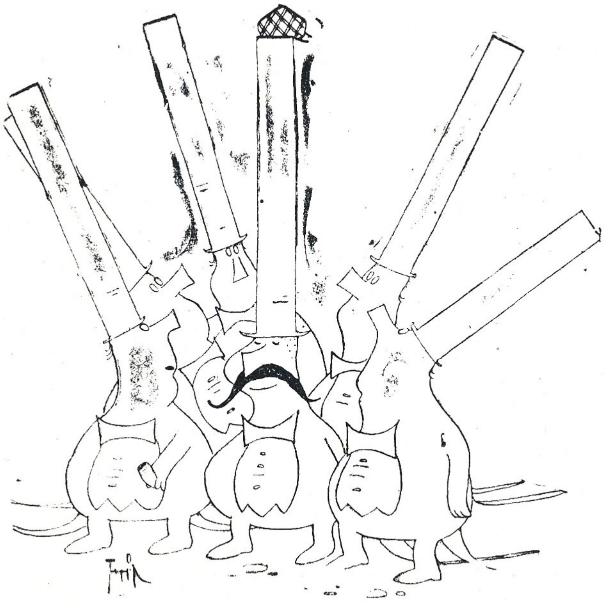

MUHAFAZAKÂR MEBUS

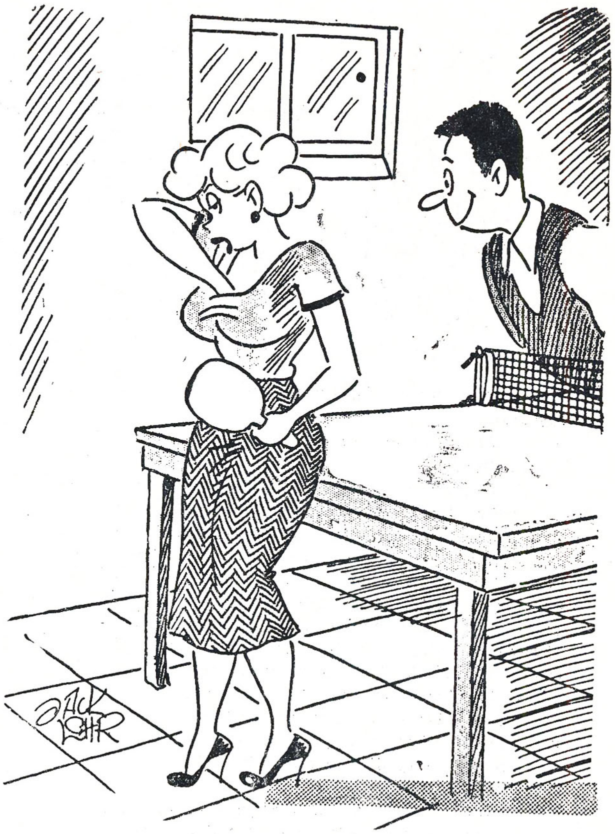

— AMAAAAN... KASTEN YAPIYORSUN VALLAHİ..

(İngiliz karikatürü)

— BİR ÇOCUKLUK RESMİ ÇEKTİRMEK İSTİYORUM!

(Fransız karikatürü)

Bu, birinci inek:

Otobüsdeydim. Sabahları otobüsler her zamandan kalabalık oluyor. İlk okul, orta okul, lise, üniversite öğrencileri var. Saçları alnına dökülmüş bir çocuk, arkadaşına,

— Vazifeyi yaptın mı? diye sordu. Arkadaşı,

— Yaptım, dedi.

— Ulan, sen ne ineksin!.

Kendisine inek denilen çocuğa,

— Yavrum, sana arkadaşın neden inek dedi? diye sordum. Çocuk,

— Çalışıyorum da ondan, dedi, bizim okulda derslerine çalışanlara «inek» derler.

Bu, ikinci inek:

İkinci ineğe bir resim sergisinde rastladım. Genç ressamlar, sergilenen bir tablo önündeydiler. İçlerinden biri,

— Kırmızıyı ne güzel kullanmış inek!. dedi.

Tablonun sahibine,

— Affedersiniz, size neden inek diyorlar? diye sordum.

— Çok beğendiği için, dedi.

Bu, üçüncü inek:

Bir bürodayım. Geniş salonda dört genç kız, iki delikanlı çalışıyor. Daktilo bayanlardan biri ayağa kalktı. Hepimizin, herkesin gözü onda. Bahar dalı vücudu, meltem rüzgârı esmiş gibi dalgalandı. Başka bir daktilo kız,

— Şu ineğe bakın!. dedi.

Salondan çıkan güzel kıza,

— Arkadaşınız neye size inek diyor? diye sordum.

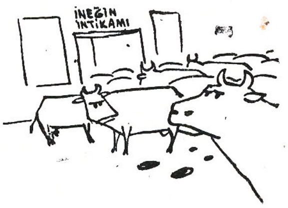

— Kıskanıyor, çekemiyor da ondan... dedi.

Bu, dördüncü inek:

Maçtayım. Oturduğum tribündeki seyirciler, oyunculardan birine,

— İneee!.. İneeeek!.. diye bağırıyorlardı.

Bağıranlardan birine,

— Neden inek diyorsunuz? diye sordum.

— Görmüyor musun? dedi,

oynayamıyor... Oynayamıyor inek oğlu inek!..

Bu, beşinci inek:

Kahvedeyim. Temiz pak giyinmiş iki yaşlı adam tavla oynuyorlar. Biri öbürüne,

— Ne inek şansın var Rıza Bey, dedi. Öbürü de,

— Mustâ Bey, inek gibi zar tutuyorsun, dedi.

— Affedersiniz Beyefendi neden zâtıâlinize inek diyorlar?.

— İnek de ondan...

Öbür inekler:

Sinemada bilet alıyorum. Arkamdaki güzel, genç bir hanım yanındaki yakışıklı erkeğe,

— Darılma ama şekerim, sen de çok ineksin! dedi.

Gece Beyoğlu Caddesinde bir kadın başka bir kadına,

— Vay inek karı vay!.. diye bağırıyordu.

Bir çocuk, yaşlı bir adama,
— Ne inek herif!.. dedi.

Bir delikanlı arkadaşı genç kıza,

— İneklik etme! dedi.
Delikanlıya,

— Beni ilgilendirmez ama, çok merak ettim de... Neden bu güzel hanıma inek diyorsunuz?

Delikanlının yerine, güzel genç kız cevap verdi:

— Sana ne ulan inek?

— Kusura bakmayın hanımefendi, bir ineklik ettim...

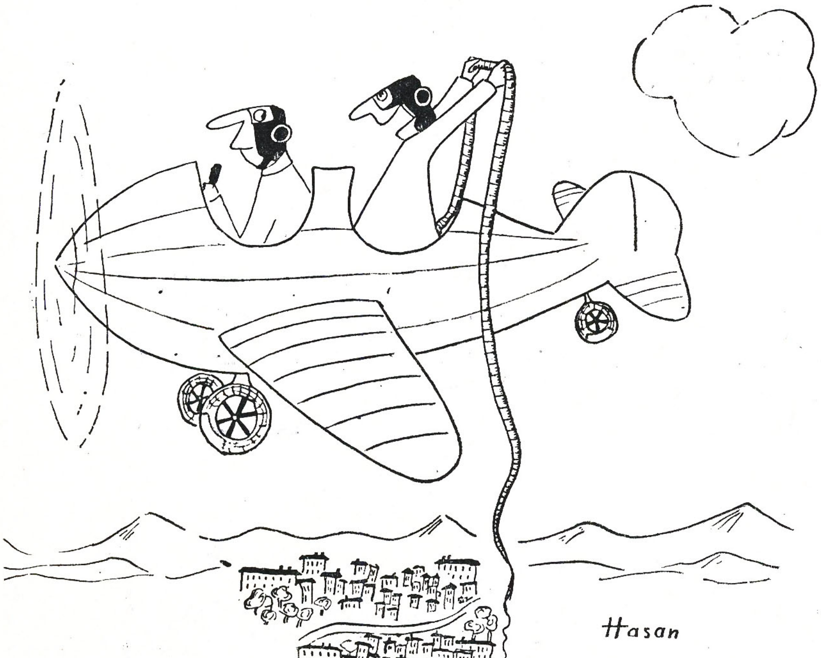

— TAM 1574 METRE 87,5 SANTİM...

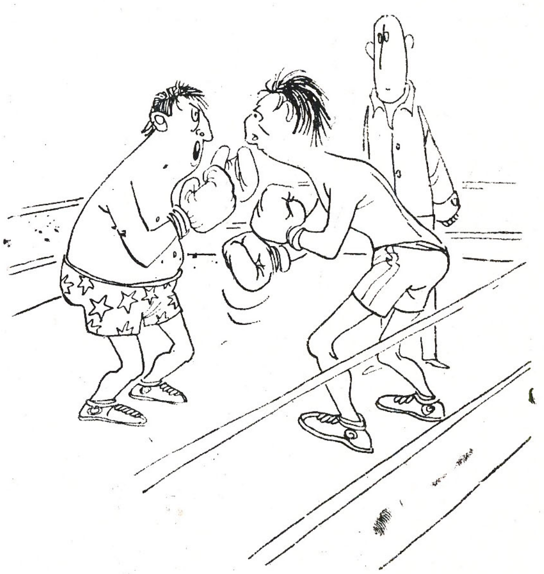

— NE VURUYORSUN BE!.

MULLER

SATRANÇ HAKEMİ—DİKKAAT...

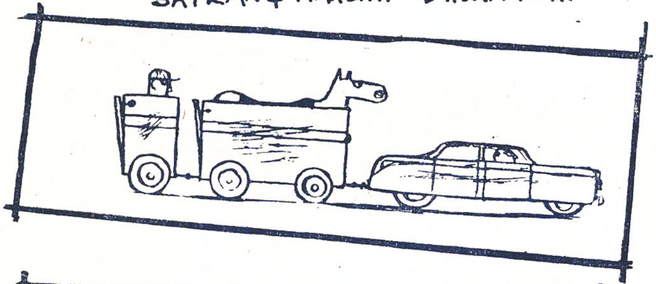

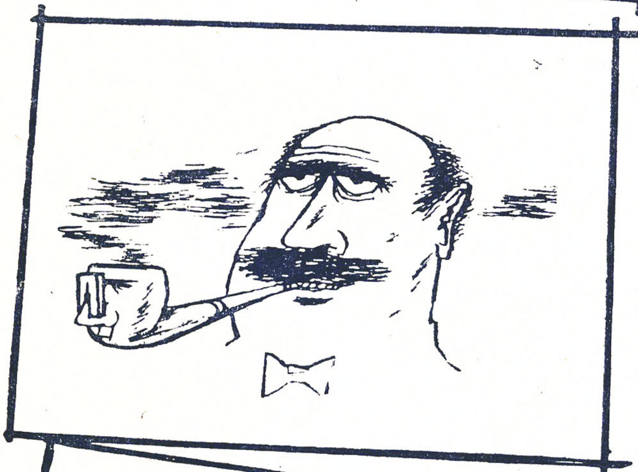

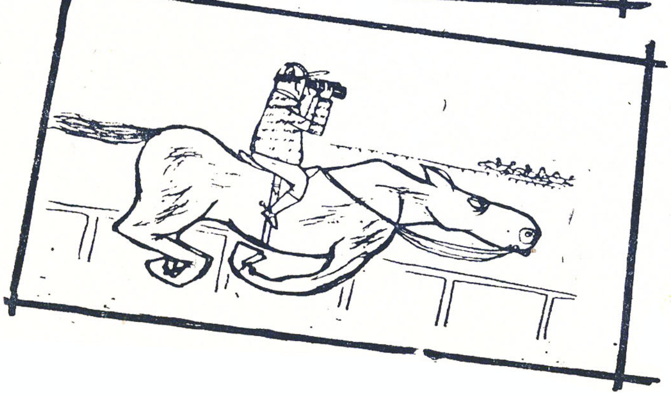

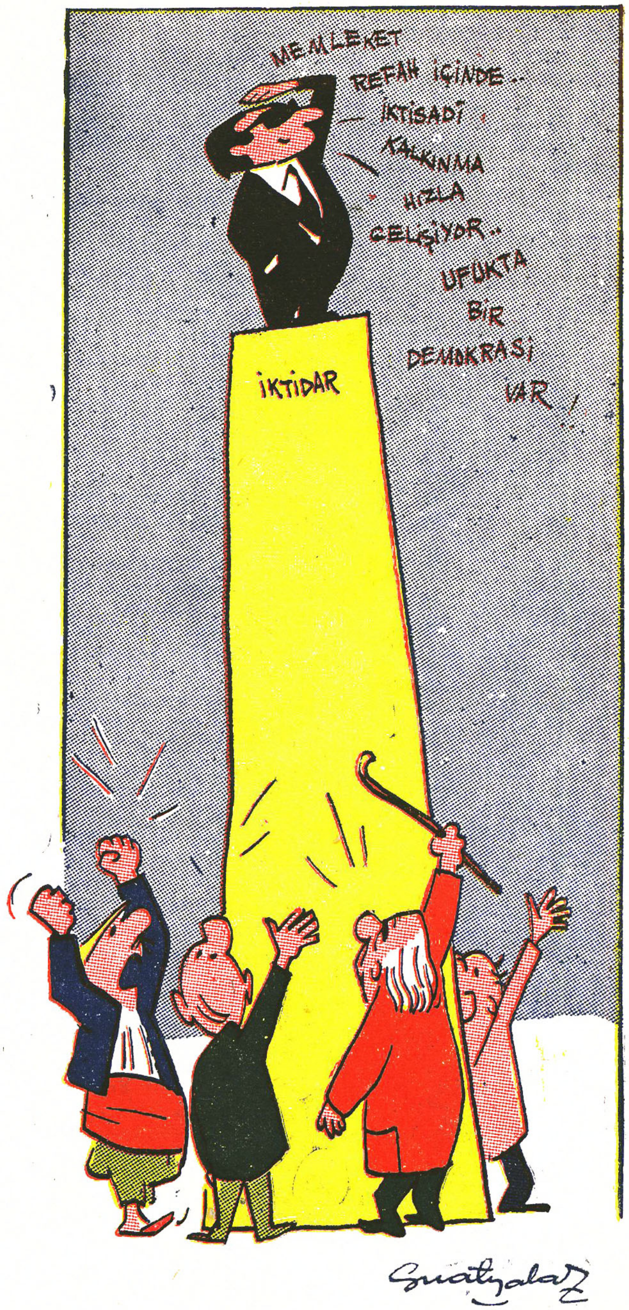

PARTİLER — İN, BİRAZ DA BİZ BAKALIM!

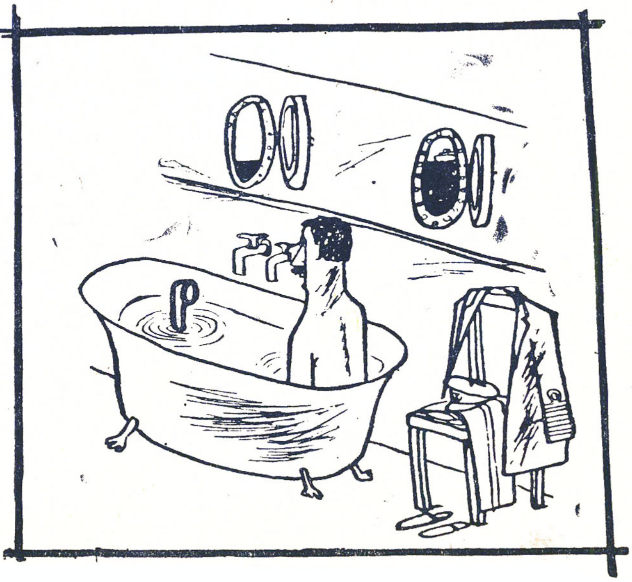

bir de uyandım ki

BURHAN FELEK'TEN YÜRÜTEN, HEKZOS KEMAL

Dün akşam Dizdariyede Suphi Paşaların konağına dâvetliydik. Firdo'yu tanırsınız. Şu Tophane Müşiri Mazlum Paşanın torunu Kaşkaval'ın haremi Firdevs hanım... Biz ona Firdo deriz. Muslukçuzadelerde tanışmıştık, bir nişan gecesi, hâlâ o dostluk. Bizim Lâpçının da, Kerametinin halasından doğru akrabası olurmuş, Vasfi söyle-

di de inanmadım. Lâpçın gibi bir andavallının Firdo gibi bir yeğeni olsun, hayret! Firdo da Firdo'dur hani. İşte onlardaydık dün akşam. Firdo'ya da kendi elceğiziyle yaptığı midye dolmalarına da bayılırım. Harcını baharatını esirgemez. Yağını da bolca koydu mu, yenir mübarek... Bendeniz her hususta imsâkten, perhizden hoşlanmam. Yedikçe yedim, birayı da içtikçe içtim. Kendimi bir adım taşıyacak hâlim kalmadı.

Eve geç döndük, pijamalarımı hizmetçi kız giydirdi. Göbeğime vurarak:

Aman bey, dedi, akşama sabaha eli kulağında.

— Kız, oynama şimdi, dedim, hâlim yok.

Top gibi doluydum. Maden suyu içtim, olmadı. Karbonat aldım, faydasız. Girdim yatağa ama uyuyabilirsen uyu. Namussuz, bir de Hüdai beylerin horozu başlamaz mı? Öter babam öter. Başımı yorgana sokarım, sanki kulağımın dibinde öter körolası. Saat ikiyi buldu, üçü buldu. Nerdeyse kalkıp koparacaktım başını. Ama midemden, değil kalkacak, bir yanımdan bir yanıma dönecek hâlim yok.

Artık üç buçuk mu oldu, dört mü?... Bilmiyorum, kendimden geçmişim. Sıkıntıdan (affedersiniz), üstüm açık kalmış. Hayırdır inşallah sabaha karşı uzunca bir rüya görmüşüm.

Bir su kenarındaymışım. Deniz kenarı desem değil, çöl kenarı desem değil. İyi seçemedim ama, büyük bir nehir bu, olsa olsa Sen nehri... Nerden nereye değil mi?

Sahil kum gibi kalabalık. Kız kadın cıvıl cıvıl. Vallaa ben hatun kişilere biraz düşkünümdür: «Hadi canım, sen evli barklı adamsın, zamparalık neyine?» diyeceksiniz ama, valla naaapayım, elimde değil.

Daldım kalabalığın içine. Beyoğlu Fransızcasiyle başladım şuna buna takılmağa... Derken böbreklerimden doğru bir sızıdır başladı. «Hep Firdo'nun biraları» dedim. Oooof! Dayanabilirsen dayan! Oraya koştum, buraya koştum faydasız. Beyoğlu caddesi değil ki tutturasın bir dükkân kapısına... Vallaa bizim Necminin kapısı bile olsa bakmazdım.

Ama Pariste de bu halt işlenmezdi ya!

Ben tabanı yanmış tazı gibi (affedersiniz) oradan oraya koşarken kuytu bir köşe buldum, tam işe başlamak üzereydim ki bir polis enseledi beni.

— Canım, neyse şunun ceremesi, verelim!

Dedim. Sen misin deyen?...

— Yürü! dedi, karakola!

Durur musun? Sen kenarında ne kadar polis varsa düştü arkama. Çocukluğumuzda esir almaca oynamışız Çırpıcıda, ne de olsa sporcu sayılırız. Tutabilene aşkolsun... Ayaklarım yerden kesilmiş, toz olmuştum

Rüya bu ya, hava birden kararıverdi. Sonra şıkır şıkır elektrikler yandı.

Bizim Bağlarbaşındaki köşk gibi bir bina çıktı karşıma. Baktım Komedi Fransez, dar attım kendimi içeriye. Şu Fransızlar çok nazik insanlar doğrusu. Bir «Pardon!» la tâ salona kadar daldım. Boş bir koltuğa çökünce «Ooooh!» diye rahat bir nefes almıştım. Sıkıntım da biraz hafiflemişti. «Gelmişken şu tiyatroyu da kaçırmayalım!» dedim. «Pardon!» diye sokuldum yanımdakine. Baktım fıstık gibi bir madmazel. Kulağına eğilerek:

— Canım geç kalmışım. Matbaada lâfa tuttular da... Anlatır mısınız, je vu pri, şunun baş tarafını!...

Diye rica ettim. Kötü bir Paris şivesiyle kısaca anlattı.

— Madmazel, siz Bordo'lu değil misiniz?

Güldü:

— Siz de doğma büyüme Parisli! dedi.

— Nerden anladınız?

— Ben anlarım!

Gözlerimin içine bakarak güldü.

«Tebrik ederim Felek» dedim, «âyarladın!»

Ama tiyatroyu da ihmal edemezdim. Bendeniz bir aralık Meşrutiyette aktörlüğe de merak sarmıştım. Vasfiyle dostluğumuz o zamandan başlar. Provalara gidip geliyordum. Bir haremağası rolü vermişlerdi bana. Tasavvur edin. En uçarı zamanlarımdı, ben nasıl haremağası olurdum? Tabiî yüzümüze gözümüze bulaştırdık. Soyunma odasında ters rolde yakalanınca kuyruğumuzu düğümlediler.

Madmazel ciddî ciddî oyunu seyrediyordu ama aklı fikri de bendeydi. Yakasında ustaca yapılmış bir fobiju vardı. Taklid de olsa çok şıktı. «Şu Pariste çok güzel fobijular yapıyorlar» dedim içimden. Bir gözüm madmazelde, bir gözüm sahnedeydi. Gözü kör olsun! O münasebetsiz sancı yeniden başlamaz mı?

— Aman! diye haykırdım.

Hop oturup, hop kalkmaya başladım. Dayanabilirsen dayan! Kızı da, tiyatroyu da unutmuştum.

Yavaşça kalktım yerimden. Artık bu işi kökünden halletmenin sırası gelmişti. Helâyı bulacak kadar Fransızca biliyordum. Sahnenin yanındaki kapıdan tuvalete geçtim. İki üç basamaklı bir merdiven çıktım. Loş bir oda vardı önümde. Bir aralıktan daldım içeri. Tuvalete benzer bir şey yoktu ortada... Yalnız büyük bir palmiye saksısı duruyordu.

«Ne olursa olsun!» diye yanaştım. Ooooh! Ferahlamıştım artık. Geldim, yavaşça yerime oturdum.

— Madmazel, dedim, je vu pri, gerisini anlatır mısınız?

— Vallaa, dedi, ben de bir şey anlayamadım. Kadın âşığını beklerken biri girdi sahneye... Sonra palmiyeye yanaştı. Affedersiniz...

Ben bazı şeyler anlar gibi olmuştum. Etrafıma baktım ki tiyatronun adamları vızır vızır dolaşıyor. Bunlardan biri üzerime doğru gelirken aldım vol-

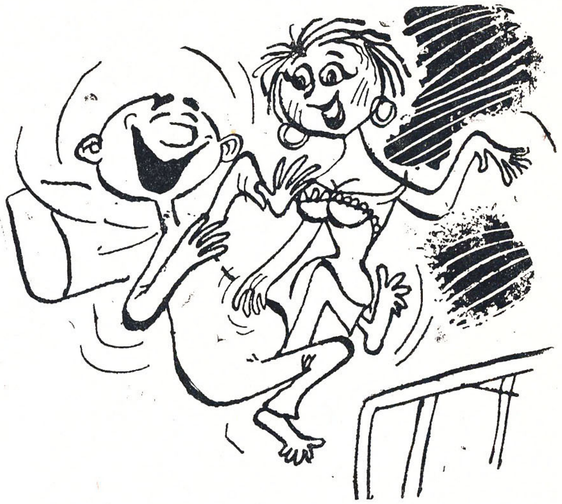

tamı... Kurşun gibi fırladım tiyatrodan. Peşimden de uşaklar... Paris sokaklarını tam gaz geçerken bu sefer de sıkıntının büyüğü başladı. Kovalayanlardan kurtulmuştum ama daha büyük belâya yakalanmıştım. Nasıl aramazsın memleketi, her câminin bir helâsı var. dır. Minareyi gördün mü kurtuldun. Bir mösyöyü durdurdum:

— Pardon, dedim, helâ nerdedir?

Adam, aval aval baktı suratıma. Ben:

— Kabine yâni?

Diye tekrarlayınca anlamıştı. Demek onlarda da kabine aynı mânaya geliyormuş... Yarım saatlik bir yol târif etti.

— Mersi!

Dedim ama, kendimi de zor tuttum. Baktım büyük bir binanın önündeyim. Başım gözüm Allaha emanet, dedim, daldım içeri.

Rüya bu... Benim istediğim gibi yürüyecek değil ya.. Aradım, koskoca binada helâ yok! Girdim bir salona. Her taraf Acem halısı... «Kirletmeyelim!» dedim. Çıkardım Figaroyu cebimden. Serdim halıların üstüne. «Gözün kör olmaya Firdo!» dedim. «Bütün bunlar senin yüzünden!» Ooooh! Bu iş de bitmişti. Sardım, sarmaladım. Paket elimde çıktım kapı dışarı...

Dışarda bir kalabalık, bir kalabalık... Kız, kadın, genç, ihtiyar bir mağazanın önünde kuyruk olmuş, bir şeyler alıyorlar. Harb içindeymişiz gûya. Bir madmazele yaklaştım. Onun da elinde bir paket vardı. Alacağını almıştı ama, beklemekten de iflâhı kesilmişti.

Bir reveranstan sonra sordum:

— Parle vu Fransa madmazel?

Ters ters yüzüme baktı. Beni tepeden tırnağa bir süzdü. Sonra Türkçe:

— E, biliyoruz, dedi, ne olmuş?

— Yok... Hani... Çok cazipsiniz de...

— Geeeç! dedi, anam ağladı dikilmekten...

— Ben dikilirdim sizin yerinize... Ah bilseydim. Peki madmazel bu kalabalık?

— Hep 400 gram zeytin için.

— Ah madmazel, bizim memlekette zeytin o kadar boldur ki... Ama arayınca bulamazsınız...

— Bilirim, zeytini sıkarsınız, çiçek yağı çıkarırsınız.

— Vu zave rezon madmazel!

Kızı tam âyarlamıştım.

Bir anda ortalık karışıverdi. Polisler sarmıştı bizi. Kimin elinde paket varsa karakola çekiyorlardı. Tabiî biz de boyladık karakolu. Paketleri tartıyorlar, 400 gram gelen kurtarıyordu paçayı.

Sıra bana gelmişti. Elimden paketi aldılar, koydular teraziye. Bir de ne görsünler?!

— Tam 1200 gram!

— Sen... dediler, sen üç kişinin hakkına el uzatırsın ha!

— Hayır, ben uzatmadım. Bizim Firdo... Midye dolması... Dolmayı yutan kim? Yatırdılar beni falakaya.

— Dolma ha! Vur!

— Firdo ha! Vur keresteye!

Ye, yemez misin... Ye, yemez misin! Şef «Yeter!» diye bir emir verdi:

— Atın bunu tabutluğa!

Ben tabutluk lâfını duyunca uyanıvermişim. Bir de baktım ki Bağlarbaşındayım... Köşkümdeki yatağımda... Şöyle bir doğrulayım dedim. Sormayın, ne yatak kalmış, ne yorgan!.

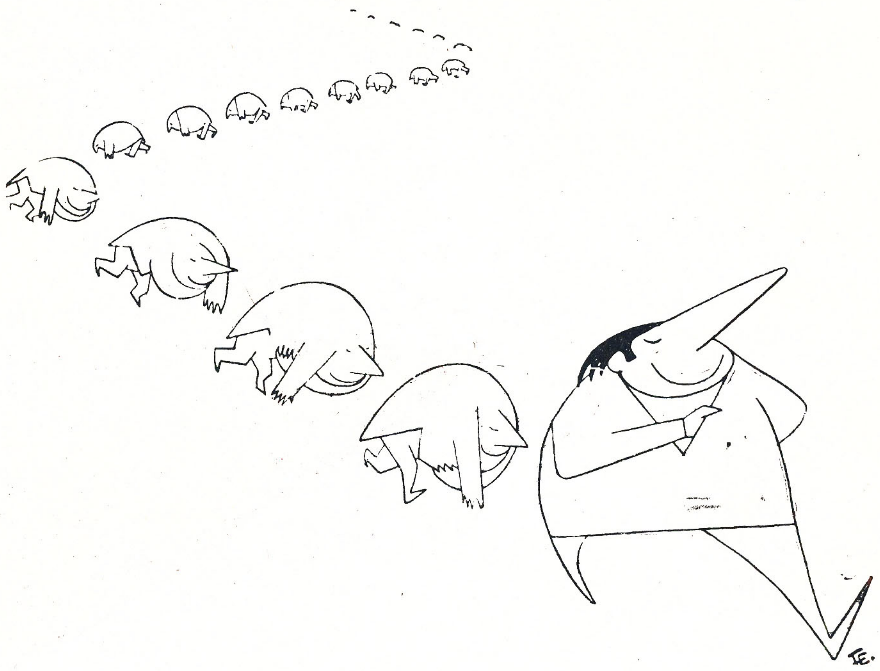

KUYRUKLU DEMOKRASİ

YAZISIZ

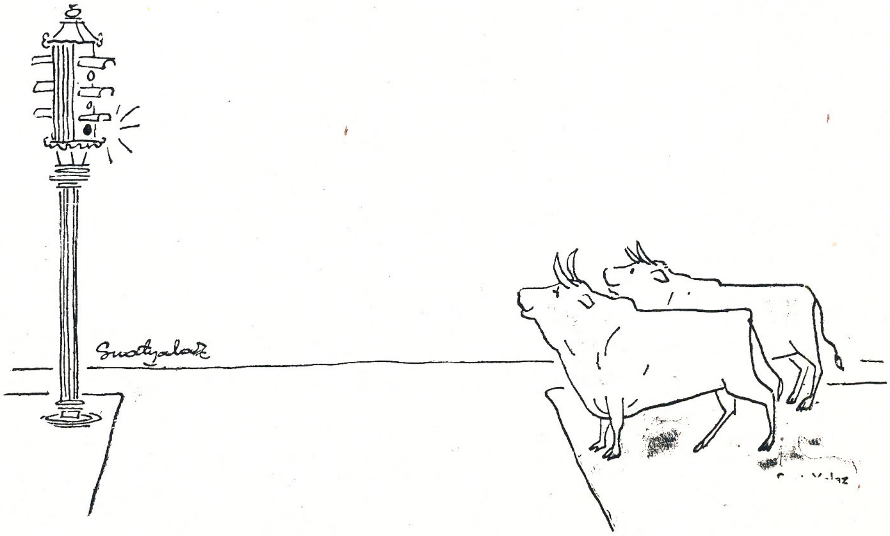

— KIRMIZI YANDI... BİZ GEÇECEĞİZ.

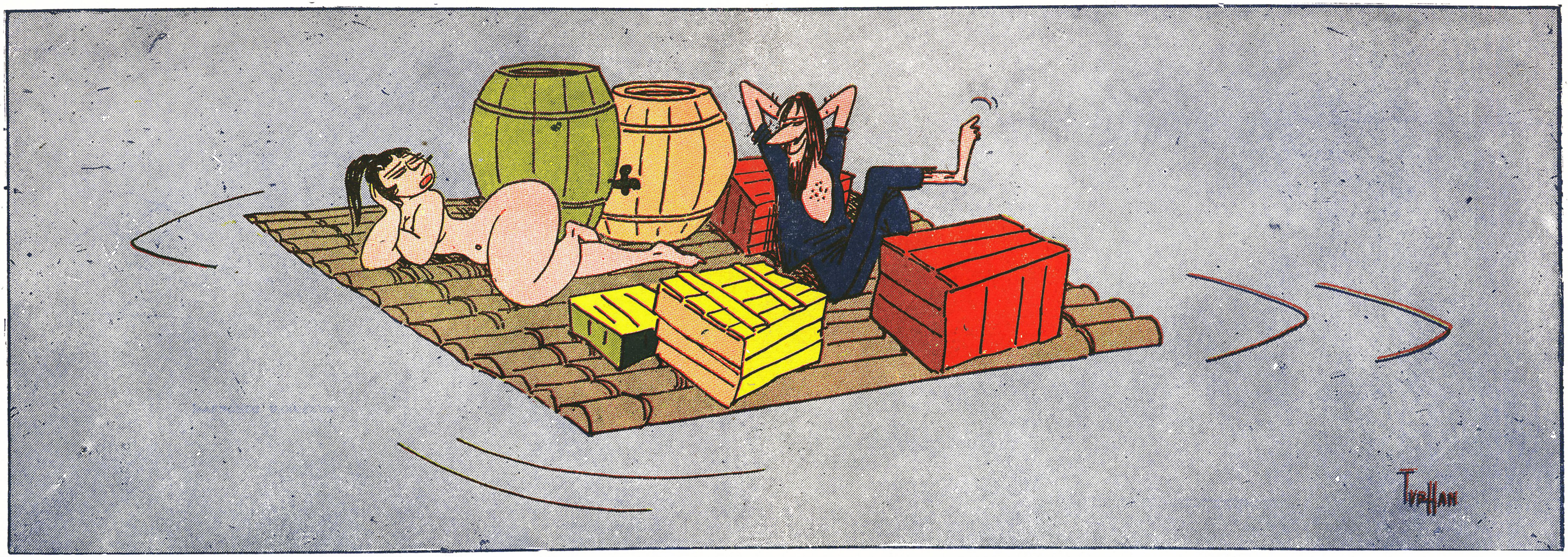

ERKEK — KADIN... ŞARAP... YEMEK... GEL KEYFİM GEL!..

SEÇME SÖZLER

İş bilenin, diş bileyenindir. **Dişçi Kâzım**

İleriyi iyi görenler miyop değildir. **Adese**

Yan duran bir şeyin düz durmasına imkân yoktur. **Lavazzier**

Memlekette pahalılık yoktur. **Adnan Menderes**

Maaşlar artınca fiatlar da artar. **Geçim**

Her şeyin erkeği güzeldir. **Ziya**

Birisi sana itiraz ettiği zaman sen de ona izahat verme. **Peki**

Erken yatan erken kalkar. **Gece lâmbası**

Büyüklerine cevap verme. **Politikacı**

kulisten

Önce Ankara'ya, oradan da İstanbul'a bir Fransız tiyatrosu geldi. Karaca tiyatrosunda temsiller veriyorlar. Müdürleri Bernard Bimont üçüncü defa İstanbul'a geldikleri için gayet memnun. Elindeki program mecmuasını göstererek:

— Bak, diyor, artık Türkçe bile öğrendim. İşte Karaca Tiyatrosu, bu Muammer Karacanın tiyatrosu demek. Fransız Komedi tiyatrosu, bu da biz... Corneille'in Le Cid trajedisi... Corneille meşhur yazarımız. Le Cid de eseri. Trajedi de trajedi. Yalnız şunu anlayamadım: Corneille.den sonraki «ın» ne demek?

Sonra bir gazete ilânı gösterdi:

— Sizin gazeteciler çok habersiz. Yanlış yazıyorlar. Biz Şehir Tiyatrosunda oynamıyoruz, bir açıklama yollamak lâzım...

— Evet ama, o yazı sizden değil, Şehir Tiyatrosunda oynanan bir İtalyan eserinden bahsediyor...

Bernard kızdı:

— Nasıl olur? dedi. Demek İstanbul'da bizimkinden başka tiyatro da var!...

Ben salona geçtim. Her taraf kürkle, kokuyla doluydu bermutad. Kadınların yüzleri, sahnedekilerden daha boyalıydı. Boyanmaktan derisi köseleye dönmüş bir sosyete hanımı, yanındaki adama:

— Hizmetçi senin yüzünden gitti, diyordu. Telefonda sert konuşmuşsun...

Öteki kendini müdafaa etti:

— Ne bileyim karıcığım? Ben, seni zannettimdi...

Yanında oturan çekik gözlü, dudakları öpüşme karaborsası yapmışçasına kan kırmızı bir güzel, kendisinden genç arkadaşına sordu:

— Bak, Yasemin ilerde... Nasıl buluyorsun?

— Çok hoş, ciddî, kibar bir kadın...

— Ama o senin için neler söylüyor bir bilsen...

— Bilmek de istemem. Öyle şıllıkların sözüne inanacak kadar sersem değilsin ya sen de...

Sol tarafımdaki şişman sosyete, sahnede gördüğü bir koltuğu pek beğenmişti:

— Aman, diyordu, tiyatrodan çıkar çıkmaz şu yeşil koltuktan bir takım ısmarlayayım...

— Pek rahatsız görünüyor, diye fıkırdadı, yanındaki. Kadın, sözünü tamamladı:

— İyi ya şekerim, ben de zaten misafir odası için istiyorum...

Bu sırada sahnede güzel Janine Mondon, karşısında oynayan son derece yakışıklı Andre Falcon'a, rol icabı soruyordu:

— Niçin hiç evde oturmuyorsunuz, aziz kont?

— Çünkü, sevgili madam, karım daima surat asıyor...

— Neden ama?

— Evde oturmuyorum diye...

Salondaki bütün evli kadınlar, çığlıklar atarak bu sözleri alkışlıyorlardı. Birisi, yavaşça sordu:

— Ne dedi, ne dedi? Kaçırdım...

— Şey dedi astragan kürklü şık bayan, utanmaz adam, karısına işkence ediyormuş da, komşusundan lâyık olduğu cevabı aldı. Düşün ki iki gözüm, zavallı kadıncağız üç sene yeni bir manto yaptırmamış... Tabiî halk dehşetli alkışlıyor...

Sahnede, güzel Janine Mondon, İnes'e soruyordu:

— Dikkat ediyorum, ne zaman kocanızla alışverişe çıksanız (kah kah kah), yanınızda hep o güzel kız bulunuyor... Neden?

Sevimli İnes:

— Tahmin edemediniz mi? diye sordu. Kocam mağazada o güzel arkadaşımla lâfa dalarken ben de ısmarlayacağım şeyin en güzelini, en pahalısını seçiyorum...

Salonda yeniden bir alkış ve kıyamet... Ama, hep evli kadınlar, tabiî... Deminki astraganlı, arkadaşına yine sordu:

— Ne dedi, ne dedi? Kaçırdım...

Öteki de bir iki şey'den sonra izaha çalıştı:

— O güzel kadın var ya? Kocasını mağaza tezgâhtarlariyle aldatıyormuş...

— Oh olsun alçak herife... Ah şu Falcon denen adam İstanbul'da bir ay daha kalsa ben de bizimkine haddini bildirirdim ama...

Bu patırdılar arasında birinci perde sona erdi. Işıklar yandı. Bazı erkekler, mendille yüzlerini kapatarak dışarı fırladılar. Kadınlar holde konuşuyorlardı:

— Baş kadın artistin kıyafetine dikkat ettin mi? O ne kadar modası modası geçmiş şey ayol... Bir de Fransız tiyatrosu olacaklar... Dior'un, Fath'ın en son modelleri şöyle dursun, beş sene evvelkilerinden bile haberleri yok...

Dayanamadım artık. Karışmazsam patlayacaktım çünkü:

— Affedersiniz, dedim, oyun iki yüz sene önce geçiyor..

Ters ters baktılar. Gözleri kömürlük penceresi gibi sürmeli olanı:

— Size takdim edilmemiştik zannederim, dedi. Biz de zaten aynı şeyi, kıyafetlerden anlamıştık... Yoksa terzi misiniz?

Verecek cevap bulamadım:

— Hayır, piyesin muharriri bendenizim... dedim ve yürüdüm.

FARAFELLİ

Bir oyun vardır. Ebe:

«Fara felli!»

Deyince oyun kızışır. Ebeyi çeviren halka:

«Fara fara felli!» diye cevap verir.

Bugünlerde memleketin her tarafından, Antepten, Maraştan, Adanadan:

«Fara fara felli!»

Sesleri yükseliyor. Ebe ifrit olmuş, burnundan homurdanıyor:

«Fara felli!»

Bu oyunun bir sonuca bağlanması lâzımsa, önce: «Fara fara felli!» ler mi susmalı, yoksa «Fara felli!» mi?

Her oyunda iş, daima ebededir. «Ebe» susacak yerde hâlâ:

«Fara felli!» derse... Cevabını da alacaktır: «Fara fara felli!»

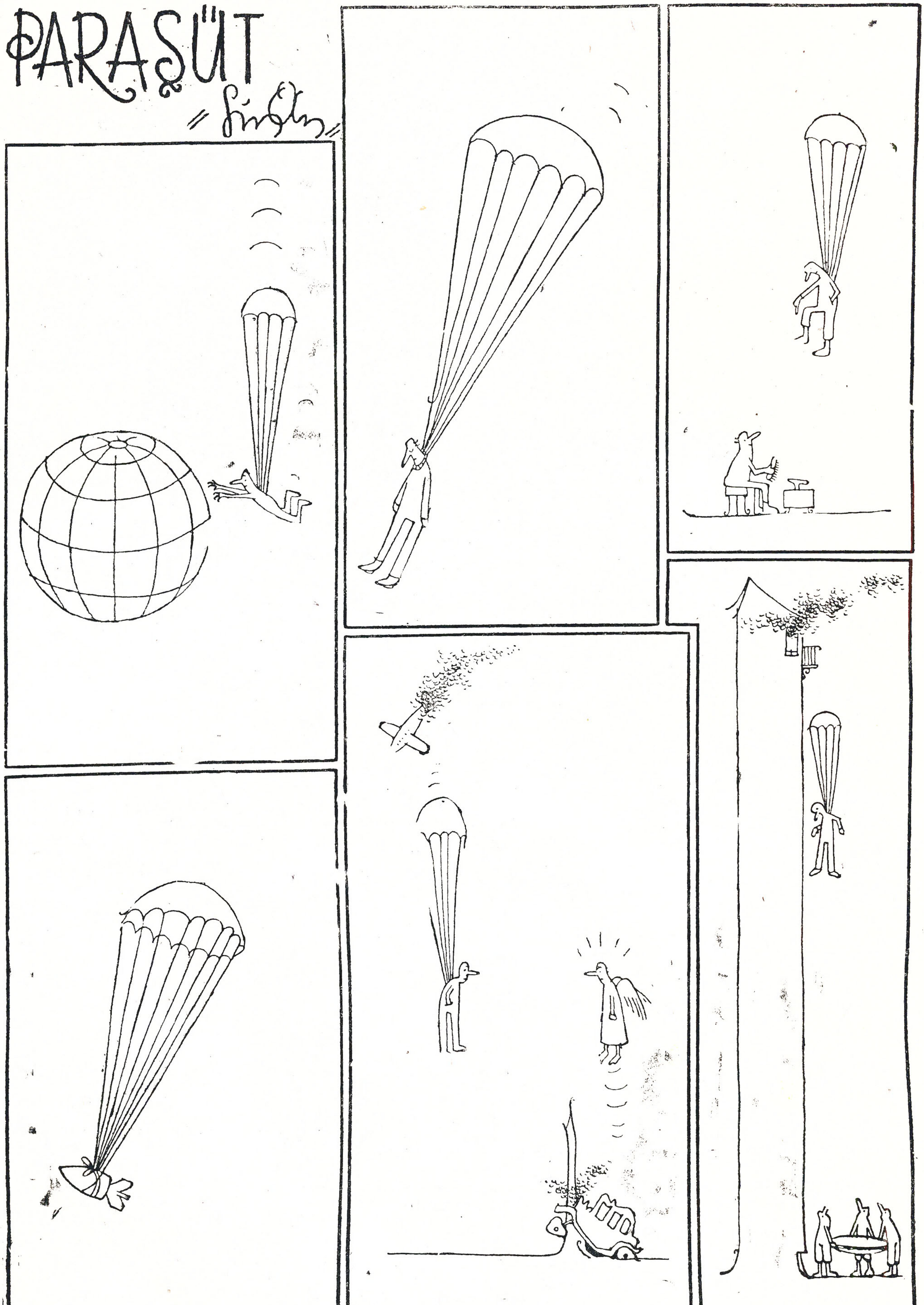
PARAŞÜT

SEVDALANMA

YAZAN : SELÇUK KASKAN

Yerine yakışırsa şu aşk ne güzel şeydir Yarabbi. Yaşına, başına, içtimaî durumuna, medenî durumuna uygun birini bulup da âşık oluverdin mi, korkma gayrik, karabatak misillû, karada, havada, denizde ölümden kurtuldun demektir. Eğer iz'anlıca biriysen (olmasa da olur ama) bir de karşı tarafı kendine âşık ettin mi? Tevfik Fikret üstadın dediği gibi: Dokunma keyfine artık, bırak oynasın varsın.

Bakın, bu aşk hayâlleri aklıma nerden geldi: Üç hafta kadar oluyor. Galatasaray tramvay durağında, melûl melûl, Maçka otobüsü bekliyorum. Neden melûl melûl diye soracak olursanız... Canım belki de sormayacaksınızdır, şimdi ne diye iki saat onu anlatayım. Hem parantez aleyhtarları başımın etini yiyorlar.

Evet, öyle mahzun mahzun beklerken, pek cici bir hanım kızla, yaşından başından, insana üniversite talebesi olduğu hissini veren, şöyle efendi takımından bir delikanlı konuşarak durağa geldiler. Yüzlerinden saadet akıyordu. Tatlı tatlı birbirlerinin gözlerinin içersine bakarak vedalaştılar ve hanım kız, kalkmakta olan bir tramvaya atladı. Atlar atlamaz da döndü, (vedâ makamında) arkadaşına el salladı, o da ona el salladı, fakat bu ayrılıktan pek hazetmemiş olacak ki, birden koştu ve daha hızını almamış olan tramvaya o da atlayıverdi. İki sevgilinin sahanlıkta gülüşerek konuştuklarını, uzaktan gıpta ve keyifle seyrederken bu «saadet tramvayı» Parmakkapıya doğru uzaklaşıyordu. Şehrimizin işkence vasıtalarından biri olan tramvayın sahanlığını, yüreklerindeki mukaddes ateşle, çiçekli sarmaşıklar sarılmış, bir aşk kameriyesine çeviren, bu genç sevgililerin hâli, bir hoşuma gitti, bir hoşuma gitti ki sormayın. On beş dakikadır beklemekte olduğum, o gözü körolasıca Maçka otobüsüne binerken bütün hırsım, hiddetim püf diye sönüverdi.

Oldum olası samimî şeylere zaafım vardır. Hani şu içten gelip de, hazırlanmadan, tertiplenmeden, plânlamadan yapılıveren şeylere bayılırım. Yapmacıklı olanlardan da o kadar nefret ediyorum. Allah selâmet versin, bizim bir hanım arkadaşımız vardır, bir zamanlar böyle bir yapmacık konuşma tutturmuştu. Gırtlağını sıkıveresim gelirdi. Ailedeki yaşlı hanımlar: «Kızım böyle konuşmak sana yakışmıyor, tabiî hâlini bozma!» dedikçe, inadına ön ayaklarını gerer: «Ben yapmacık yapmoorum ki, konuşmam böyle, naapıyım?» diye ağzını büzdükçe büzerdi.

Bir de şu (herhalde), epi uzunca âşıkdaşlık dakikalarını beraber geçirdikten sonra, birbirlerinden ayrılmaya yürekleri dayanamayan gençlerin, tabiî temayüllerinin hoşluğuna bakın. Şimdi bunlar böyle kumrular gibi sevişir sevişirler, Hürriyet gazetesinin ikinci sahifesine o kuş yuvalı ilânlardan birini de veriverirler mi size?

Bir müddet sonra da (bu evlendikten itibaren bir aydan başlamak üzere değişir) gene bir gazeteye, içinde «... nevzat ve annesi sıhhatte olup...» cümlesi olan ikinci bir ilân. Eeee, hayat geçiyor: Vatandaşlara zürriyet, memlekete nüfus, nisâiyecilere ekmek parası, mahkemelere dosya lâzım.

Şimdi, şu sizlere dilimden geldiği kadar anlata kodu - ğum, aşkın, rengi rengine, dengi dengine olanıdır, bunun bir de, Neyzen Tevfik merhumun şu tarzda ifâde ettiği vardır ki, Allah bilcümle sevgili kullarını bu âfetten koruya:

Bir taraftan câm-ı aşkın, bir
taraftan meyle ney
Körkütük, zilzurnayım; sâki
fitil ettin beni!
Sarhoşum, kör kandilim,
yandım o mavi gözlere;
Altmışından sonra canâ
bob-stil ettin beni

Bilmem içinizde tanıyanlarınız var mıdır sevgili okuyucularım amma, bendeniz (Allah gani gani rahmet eylesin) o koca Neyzen'i bobstil olarak gözümün önüne getiriyorum da tüylerim diken diken oluyor Tasavvur buyrun, o koca adama, zamanın bobstil modasına uygulanarak, uzun bir ceketle paçaları dar, kısa bir pantalon giydirin, elindeki neyi de bir Benny Goodman klârinetine tahvil ederek, salıverin o mavi gözlü sevgilisinin peşine... Sâzından sûzi dilâra baygın bir taksim üfletecek yerde, nefesine bir şeytan çevikliği vererek: Opus 999 veyahut Harlem, High cociety gibi bir cezbe havası çaldırın üstada... Aman Allahım, nelere kaadirsin. Eline aşkın kırbacını alınca saçlı sakallı kullarını ne hallere sokuyorsun. Velhasıl pek hoş, fakat bir çok neticeleriyle pek tehlikeli bir oyun, şu aşk. Benim yazarken bile, korkudan elim ayağıma dolaştı... Aman neme lâzım canım, kendine güvenene hodri meydan...

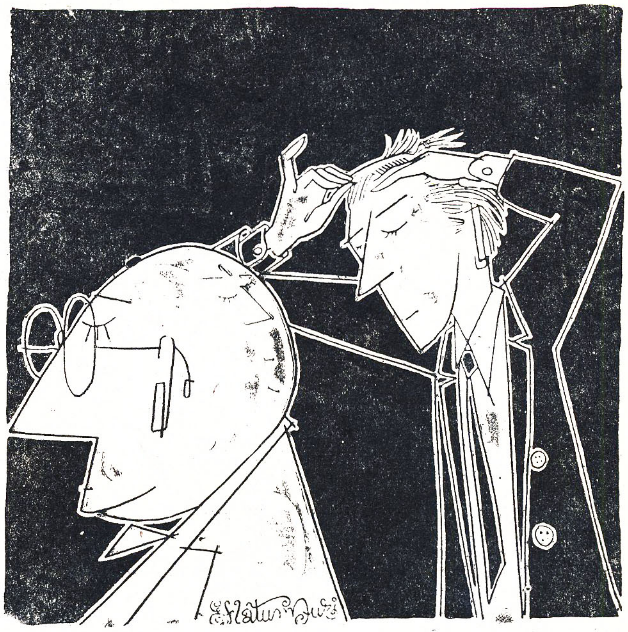

YAZISIZ

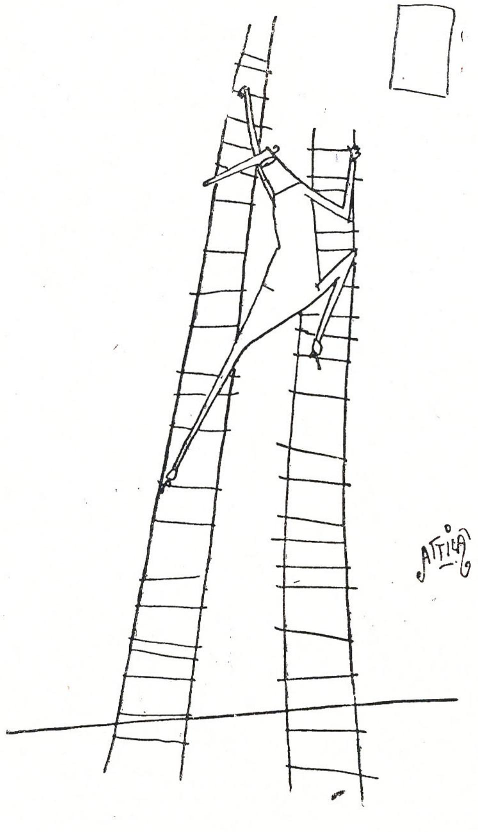

YAZISIZ

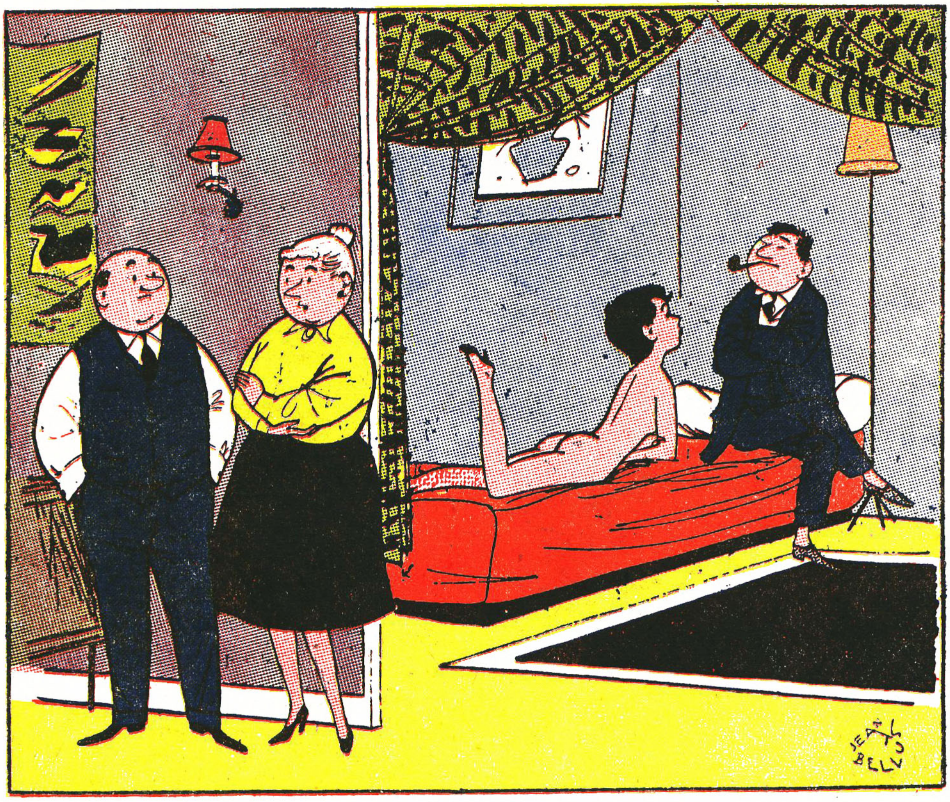

— İLERİ DÜŞÜNCELİ BİR ANNE OLARAK KIZIMIZIN ERKEK ARKADAŞLARİYLE SERBESTÇE ARKADAŞLIK ETMESİNE TARAFTARIM.

BABANA SOR

İŞİN İÇİNDEN KENDİ KENDİNE ÇIKAMAZSAN BABANA SOR. H. MATİSSE

EN İYİ İNTİHAR ŞEKLİ

Şevket Tatlıcan (Cibali) — Beyefendi, acaba en iyi intihar şekli nedir? Bunu bana söyler misiniz?

Pekâlâ, dinleyin. Ayın 29 unda «eğer memursanız» sabah kahvaltısı yapmadan evden çıkın. Öğlene kadar Gülhane parkında dolaşın. Saat 12.30 da üstünde Restoran yazan bir lokantaya girin. Şimdi sen «Yahu, bende para filân yok, nasıl lüks bir lokantaya girerim?» diyeceksin ama dinle de ondan sonra konuş. Hem ben sözümün kesilmesine tahammül edemem. Haa, ne diyordum? Lokantaya girince şöyle rahat bir masaya otur. Garsona iki biftek, 4 pirzola, 10 kebablı pilâv, 4 aşure, 5 bülbül yuvası ısmarla. Garson «Bu kadar yemeği nasıl yiyeceksin?» diye sorarsa onu «Sana ne, parasıyla değil mi?» diye tersle. Durmadan yiyin. Tâ ki çatlayıncaya kadar. Eğer yemek yemekten ölmezsen, yemeğin parasını vermediğin için garsonlar seni dayaktan öldürürler.

ADNAN VELİ'DEN MEKTUPLAR

SEVDA ÇİLESİ

Bana bak Eleni!...

Bir insan dünyada yaşadı mıydı, sırf erkeklik için yaşamalı. Ben seni Despina'nın evinde ilk tanıdığım zaman, elim ayağım buz kesilmişti de, bunu katiyen unutamam. Sen o gün Parmakkapı'da iki tane hacıağa döğmüştün de, Kıpti Recep de bana haber yetiştirmişti. «Git bak bir kere... Öylesini gördün mü hiç?» demişti. Nefes nefese Despinaya koştum. Sen, boynuna tentürdiyot basıyordun. Bana şöyle bir yan baktın. Keşke bakmasaydın. O saniyede fiyevrimin ateşi, ebced hesabiyle doksan beşe çıktıktan maada dilime de bir rekâketlik ârız olmuştu. Ak Eleni!... Benim asîl vicdanımın en birinci sevgisini ilkin kıyak anladın da, sonradan beni dümen suyuna almaya kalktın ha? Hele bilâkis o Hırantı merdivenden apardığın gün, namussuzum keyfimden, kursağımda akşama kadar padişah nefesi dolaştı durdu. «Tam da erkek karıymış ha!...» diyerekten kendi kendime tefekkürün dibine yapıştım. Ama günün birinde bana da zurna çalacağını nereden zihnime getireyim? O oyunu bana da ettin, kapına Alaman sürgüsü sürdün.

Senin hiç merhametin yok mu?... Senin Allahın, imanın yok mu? Kalbin, vicdanın yok mu? Haysiyet divânın yok mu? Benim gibi, iman tahtasında tüy bitmemiş bir delikanlıyı, meyhane köşelerinde zebil etmenin günahını, beş yüz tane penisilin iğnesi yesen, gene de ödeyemezsin.

Bak Eleni!... Ben çok mazlum bir efendi çocuğa benzersem de, kafam kızdı mıydı, namussuzum Mükerrem Saroldan daha beter olurum. Ve seni öyle bir yumruklan, iki yumruklan serbes bırakmam. Parmaklarımı gırtlağına taktım mıydı, ağzının tavanına ucu sivri Bursa işi ile üç ihlas bir fâtiha yazarım, sonra da yirmi dört saat tuzlu suya bastırıp, keşişleme rüzgârında postunu paçandan şişiririm. Haralambos'un meyhânesinde, sabahlara kadar senin uğruna içki içmeme, benim hiç bir mecburiyetim olamaz. Bunu böylece aklının çekirdeğine yerleştir ve ondan sonra da bana katî kararını bildirerek bu akşama kadar cevabını yolla. Yalnız bir çift lâkırdım daha var. O da şu ki, ben sana ne yaptım be? Yâni kıskançlığımdan mı müştekilik ediyorsun? Helbette kıskanırım. Sen istiyorsun ki, ben kadın tanzim satışı yapayım. Ben o tanzim satışını yapamam arkadaş. Benim sevdiğim kadın, müstakil bana ait olmalıdır. Ben onu yediririm, giydiririm, kuş sütü ile beslerim. Param olmasa bile her zenaatı yaparım. Hiçbir şey yapamasam, gider partiye âza yazılırım. Seni gene aç, açık komam.

Eleni!... Elini vicdanının orta yerine koy ve ondan sonra kararını ver. Ben seni sevdiğim gibi, dünyada kimi sevdim? Zeki Müren'i bile senin kadar sevmedim be!... Sen benim aşkıma ne demeye yan çiziyorsun? Ben senden dış lâstik mi istedim?... Yoksa tezgâhına yanaşıp da etiket mi sordum? Suçum, taksiratım neymiş, söylesene...

Sen beni hangi vicdanla kapı dışarı edermişsin? Senin bana yaptığın bu muamele Anayasaya yüzde yüz aykırıdır. Arkamızda kalan geçmiş maziyi nasıl unutabilirsin?

Eleni!... Hani bir gün sana naylon ipeğinden bir fistan getirmiştim de sen de bana nasıl sarılıp ensemden ısırmıştın? Sonra da bana keskin bir Amerikan masajı yapmıştın da, üst üste 35 sefer geyirmiştim, hatırlıyor musun o şen günleri, bendeniz Rabbenâ hakkı için bir türlü unutamıyorum.

Onun için iyice düşün taşın. Her bir şeyi hesapla. Ben seni kendime, resmî aile yapmak istiyorum. Eğer kabul edersen, dosdoğru Sultanahmetteki Topsakal imama gider, nikâhımızı kıydırırız. İmam nikâhı deyip de geçme ha!... İmam nikâhı şimdiki zamanda çok makbul bir nikâhtır ve herkes bu nikâha çok rağbet etmektedir.

Gel, sen beni dinle. İstikbalim de oldukça açıktır. Önümüzdeki seçimde ne yapıp yapıp adaylığımı koyarak yüzde yüz seçimi kazanacağımı tahmin ediyorum. O zaman tam anadan doğma «bey» olacağıma şüphe yoktur.

İşte, hâli keyfiyet böyle böyle... Senden acele cevap beklerim. Sakın bana antidemokratik bir cevap yollamaya kalkma, iflâhını keserim senin.

Bâki çok bir hasretlerle gerdanından öperim, canımın canı, göynümün sultanı, ruhumun üç çatal fesliyanı, Eleniciğim benim.

Sana tapan perestişkârın
Nişanca canavarı
Müptezel Osman

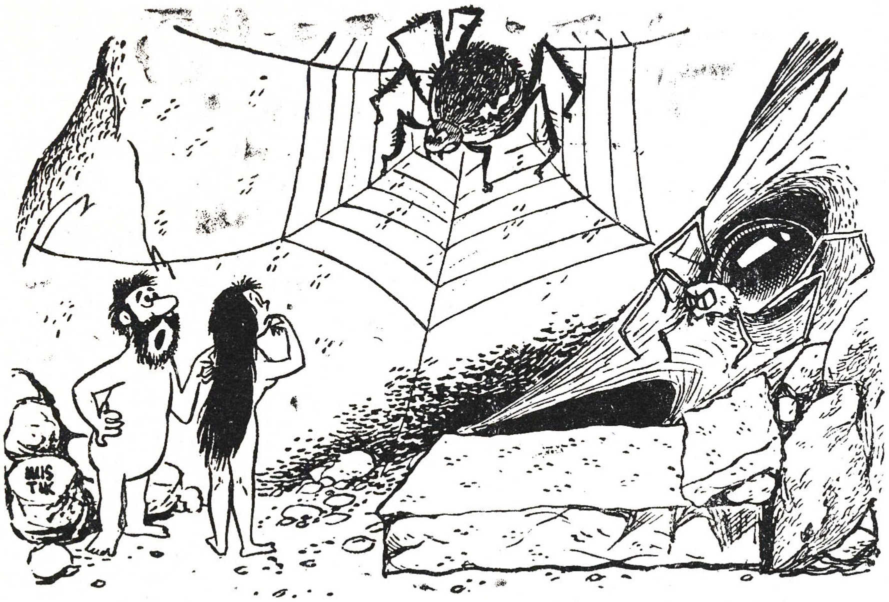

ADAM — EVVELÂ YUKARLARI BİR SÜPÜR SONRA ÖRÜMCEKLERİ ALIVER.

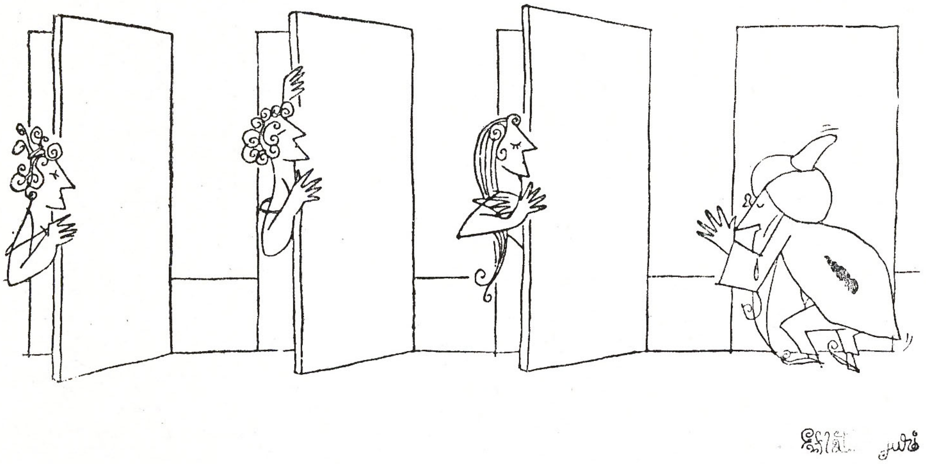

HACIBABA VE DÖRT KARISI

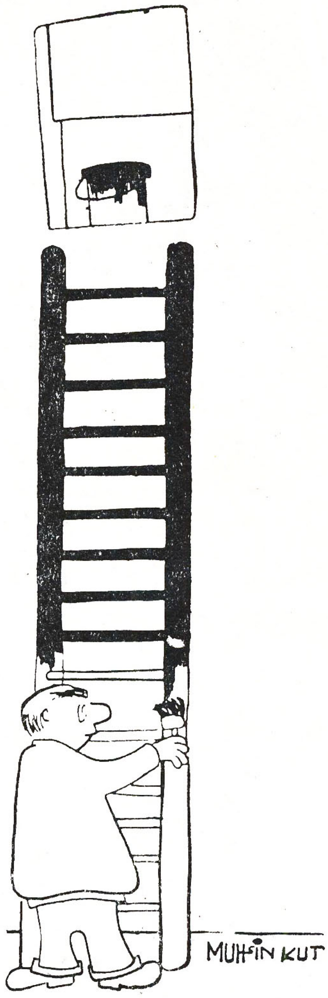

YAZISIZ

KISAKÜREK VE ÖTESİ

Çok şükür, Büyük Doğu'ya yeniden kavuştuk. Kısaküreğin, Menderes için yazılmış uzun bir Medhiyesini okuduk.

Bu Medhiyeyi olduğu gibi almamıza hiçbir şeyimiz müsait değil. Yine Kısaküreğin kendi ağzından, kendi kalemiyle çıkarılmış bir özetini tek kelime eklemeden alıyoruz:

Menderes, ah Menderes
Yüksek sanatına pes!

Bizi tut, bizi koru,
Bize davranma nekes!

Nasıl derim kendime
Ondan ümidini kes!

Gaye külâh kapmakta
Ha şapka olmuş, ha fes!

Sonra, Büyük Doğu'nun büyük şairinin «Sen misin?» isimli bir şiiri daha var. Onu da tersyüz ederek yayınlıyoruz.

SEN MİSİN KISA KÜREK!

Ey varlığı yokluğa eşit,
Sonsuzluk Kervanı *) nda mürşit,
Yine Sen misin?

Meyhanede kandil, yosmada peçe
Ey imaret kazanında kepçe
Yine Sen misin?

Poker masasının yeşil örtüsü
Ey ömür törpüsü
Yine Sen misin!

(*) Son şiir kitabının adı

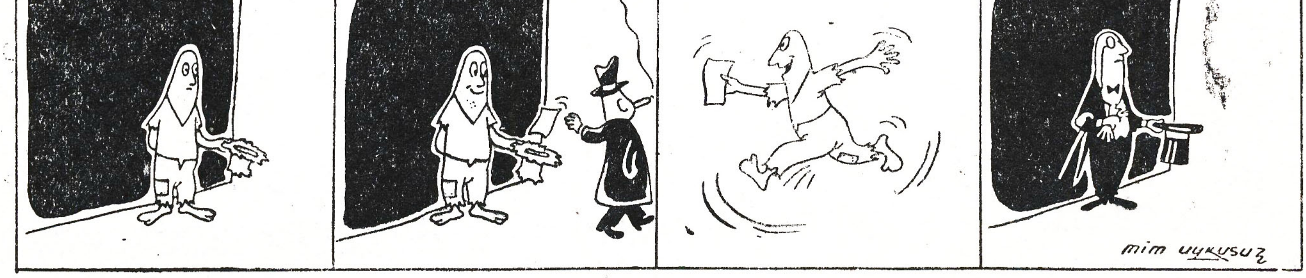

TALİHSİZ MEMED

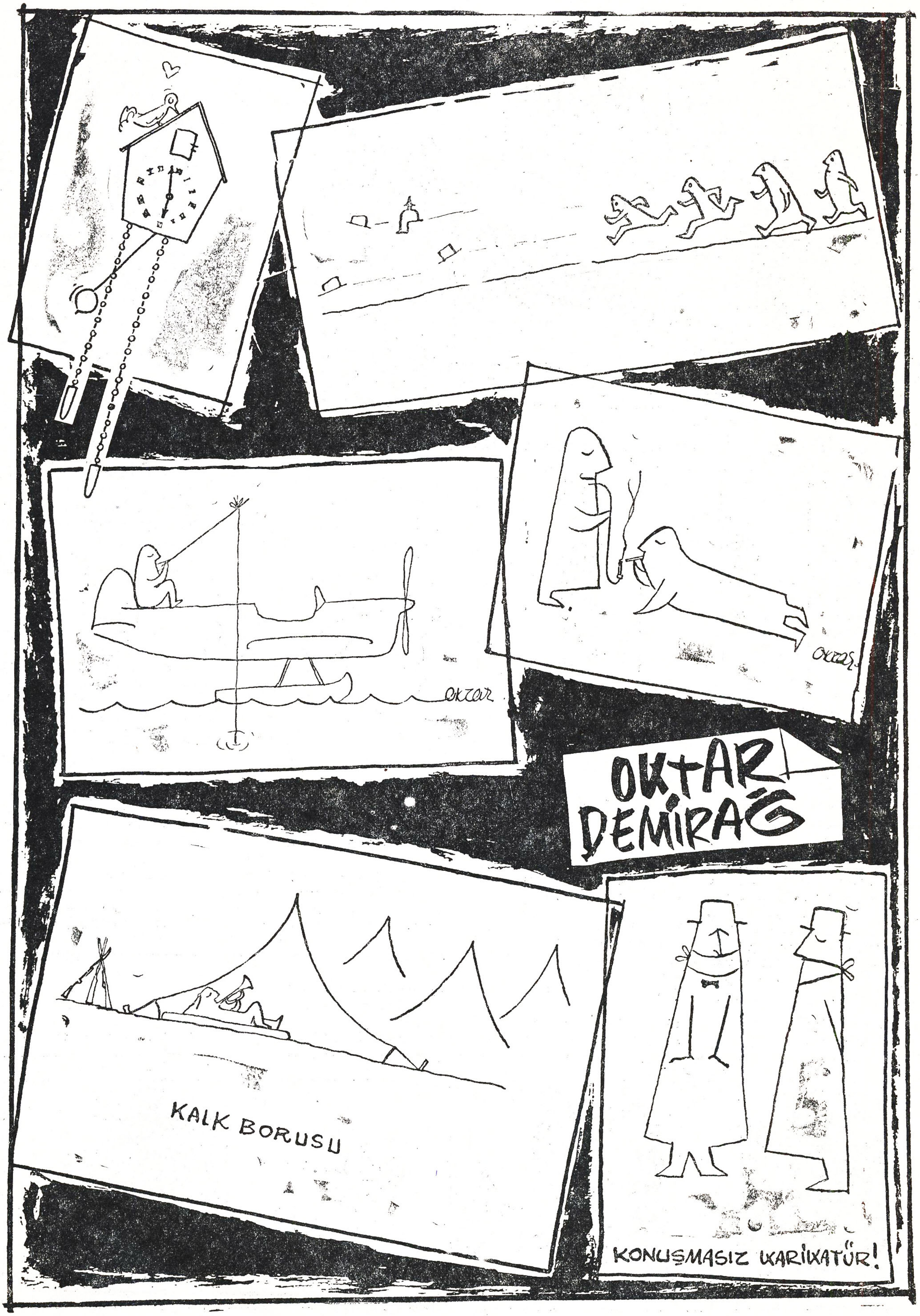
oktar
oktar
OKTAR DEMİRAĞ
KALK BORUSU
KONUŞMASIZ KARİKATÜR!

Hastayım Yaşıyorum

Sağlık Müdürlüğündeki bayan, dispanserin yazdığına bir göz attıktan sonra:

«Tamam!»

Dedi. Dedi ama ben artık bu «tamam» lara kulak asmaz olmuştum. «Gidiyoruz değil mi?» diye sağlamlaştırmak istedim.

«Hemen, Nümuneye, Haydarpaşaya!»

Makineye bir kâğıt geçirdi.

«Bayan!» dedim, «artık benim yazılan, çizilen, imzalanan şeylere aklım yetmez oldu. Yâni ben şimdi yatacak mıyım?»

«Tabi, tabiî, yatacaksınız ama evvelâ sıraya gireceksiniz?»

«Sıraya mı, sıra da ne oluyor?»

«Deftere yazacaklar... Bir ay, iki ay... Üç ay... Sıranız gelince...» Bu sefer «tamam!» ı ben bastırdım. «Demek sıram gelir gelmez hemen yatacağım!»

«Hemen!»

Cebimden istidayı çıkardım.

«Bayan!» dedim, «ben bu işten vazgeçtim. Bizim istidayı yeniden muameleye koyalım. Belediye Hastahanesine gönderin beni. Sıra mıra bekleyecek hâlim yok!»

«Demek bekliyemeyeceksiniz?»

Sonra başka bir zorluk bulmak için düşündükten sonra:

«Peki... Nerelisiniz siz?» dedi.

«Bartınlıyım ama, doğum yerim...»

«Yâni İstanbullu değilsiniz.»

«Şart mı,» dedim, «İstanbullu olmak?»

Bayan dalıma basacak kelimeyi bulmuştu:

«Şart mı ne demek, şart tabiî... Şart ya!»

«Demek İstanbullu olmak şart?»

«Yatamazsınız Belediye Hastahanesine, İstanbullular yatar.»

«Yaaa!»

«İşte öyle!»

«Bu yaştan sonra sİtanbullu olacak hâlim yok ya!»

Yine istida elimde kalmıştı. Katlayıp cebime koyacaktım ki bayan elimden kaptı. Kime kızdığını anlayamamıştım.

«Bana ne!» dedi, «nereli olursan ol. Ben Belediye Sağlık İşlerine havale edeyim de...»

Dediğini de yaptı.

Sora sora insan Bağdadı bulurmuş derler. Ona sora, buna sora, Nuruosmaniye'de büyük bir binanın önünde buldum kendimi.

Kapıcıya: «Sağlık İşleri?» dedim. «Yukarda!» dedi. Çıktım, bir odacıya: «Sağlık İşleri?» diye sordum. «Yukarda!» dedi. Çıktım, tekrar sordum:

«Yukarda!»

Çıktım, sordum: «Yukarda!»

Çıktım, «Yukarda!» Bir kat daha çıktım ama merdivenin başına yıkılıvermişim.

«Hay bu Sağlık İşlerini bu musibet binanın en üst katına çıkaranların da...» diye bir şeyler okumak lâzımdı ya, nerde o takat!

Beni bir bankın üstüne uzattılar. Odacılardan biri: «Neye binmezsin asansöre!» dedi. «Merdiven çıkacak hâlin mi var senin!» Adam haklıydı. Ne ise «Sağlık İşlerini» bulmuştum ya, yok zararı! Elimdeki istidayı memura uzattım. Yüksek sesle okudu:

«Hastayım!»

Beni bir süzdükten sonra:

«Görünen köy kılavuz istemez, anladık, başka?»

«Yatmak istiyorum.»

«Nerelisin?»

İş, yine sarpa sarıyordu:

«Ben mi?» dedim. «Ben Bartınlıyım ama, doğum yerim Cide, şubem İstanbul!»

«İstanbul demek...»

Kelimenin üzerine basarak tekrarladım. «İstanbul!»

İstidayı incelemeğe başladı:

«Reis Muavini imzalamış... Güzel... Hani bunun kayıt numarası?»

İstidanın altına üstüne baktı, uzattı burnuma:

«Eksik!» dedi «Merkez binada kaydettirmemişsin...»

«İş kayıda kalsın. Siz havalesini yapın da...»

«Bana» dedi, «akıl mı öğretiyorsun? Şu kadar senelik memurum.»

Ben merdiven inmekten yılmam. Beş kat değil, on kat da olsa vız gelir. Çıkması da gelince, asansör olduktan sonra o da vız gelir. Geriye kalıyor, yüz adımlık yol. Yüz de dönüş iki yüz.

Memur, benim uslu uslu indiğimi görünce: «Çeyrek saat sonra kapatıyoruz. Çabuk!» diye seslendi peşimden. Kurşun gibi indim merdivenleri. Kayıttakiler paltolarını giymişler, nerdeyse çıkıyorlardı. İstidamı numaralayıp deftere geçirdiler. Nefes nefese Sağlık İşlerine döndüm. Kalbim tutmuş, nabızlarım küt küt atıyordu. Elimi nabzıma getirdim. Saymak imkânsız. Gözlerim kararıyor, başım dönüyordu. Asansörün önüne nerdeyse yıkılacaktım. Asansörcüye:

«Çek!» dedim.

Oralı değildi.

«Haydi!»

Dedim, hiç tınmadı.

«Arkadaş,» dedim, «işim acele!»

«Yasak!»

«Ne yasağı bu?»

«Dört kişi olmadan kalkmaz.»

«Canım bırak şakayı!»

«Ne şakası be. Bu emri baban yazmadı.»

Parmağnı duvardaki kâğıda dayamıştı. İmzalı, mühürlü bir şeydi bu. Şöyle bir göz gezdirdim. İnsan Hakları Beyannamesi gibi on maddelik bir asansör kanunu...

«İyi ama, nerdeyse memurlar çıkacak. İstidam...»

«Ben istida mistida bilmem, dört kişi olmadan çıkamam!»

«Çıkamazsın ha! Dur öyleyse...»

Kapının önüne çıktım. Başladım yoldan geçenleri çağırmaya:

«Dolmuş, kalkıyor!»

«Asansör, dolmuş!»

Yoldan geçenler bir şey anlamamışlardı:

«Dolmuş, bir iki!»

«Asansör, dolmuş!»

«Sağlık İşlerine dolmuş!»

«Haydi kalkıyor!»

Elimdeki istidayı sallayarak durumu anlatmak istiyordum, faydasız.

Parasız adam bulamayacaktım. Uygun bir fiat buldum:

«Dolmuş, yirmi beş!»

«Asansör yirmi beş!»

«Kalkıyor, bir... iki!»

Kapının önünde bir kaç baldırı çıplak toplanmıştı. Üç tanesini seçtim. Birer yirmi beşlik tutuşturdum ellerine,

«Girin!» dedim, «asansöre!»

Girdiler. Asansörcüye «Var mı bir diyeceğin!» dedim, «çek şimdi!»

O da girdi içeri. Kapıları kapattı.

«Çek Sağlık İşlerine!»

Yorgunluktan, halecandan kalbim büsbütün artmıştı. Havasızlık da bindirince gözlerim kararıverdi. «Hooop!» çöküverdim oracığa.

Ben bayılmıştım ama istidamı havaleye lüzum kalmadan bir cankurtaranla Cerrahpaşaya da kavuşmuştum.

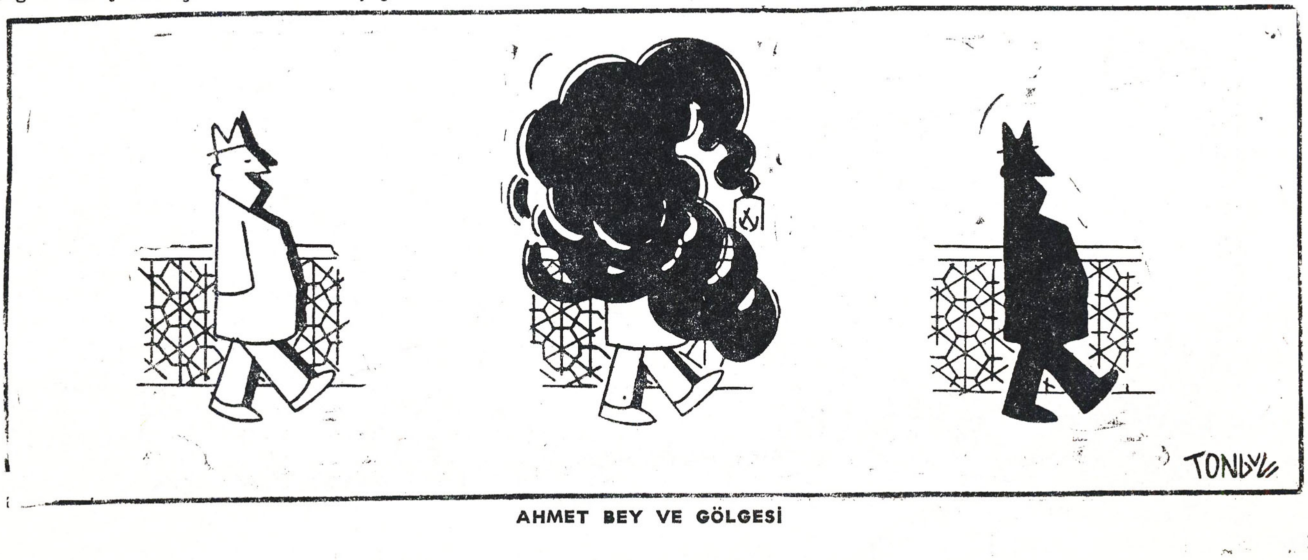

AHMET BEY VE GÖLGESİ

67 — Ziyafetten sonra yatak odalarına çekildiler. Osip, Klestakovun çizmelerini çıkarırken, «Efendim, yanınızda şu kadar zamandır boğaz tokluğuna çalıştım. Bari burda, enayilerin arasına düşmüşken beni de uşak kılığına girmiş bir müfettiş muavini diye tanıtın. Ne dersek yutacaklar. Bu sayede hizmetçilerden kurtulur birazcık da hanımlarla aşk hayatı yaşarım», dedi.

68 — Klestakov, karanlık evlerde, hırsızlardan daha ustalıkla dolaşabilecek iyi bir çapkın olduğundan Marianın odasını sıkıntısızca buldu. Maria, babasının istikbalinden çok, yüreğinden kopan arzulara uyarak, yarı çıplak bir kılıkta delikanlıyı kucakladı ve «Duyarlarsa mahvoluruz», dedi. Bütün toyluğuna rağmen, namusluluğun, kötü hareket etmekten ziyade hareketlerinin duyulmaması demek olduğunu bilecek kadar zekiydi.

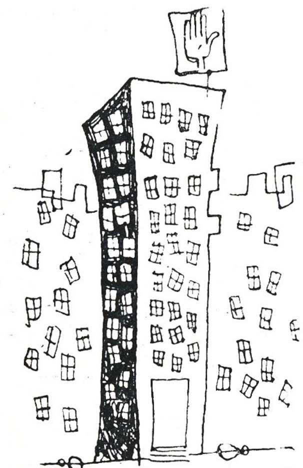

artık yeter apartmanı

HİKÂYE
YAZAN : ÇAMURLUK

«Artık Yeter Apartmanı» şehrin en güzel yerinde, her katında geniş ikişer daireli olan beş katlı bir apartmandır. Bu apartmanın tarihini bilmeniz için, önce bizim Bülend'in hikâyesini öğrenmeniz lâzım. Bülend'i tanısaydınız pek eğlenirdiniz. Eğer konuşmaya kalkmasa, öğle karşınızda mağaza vitrinindeki manken gibi dursa, onu saygı değer bir genç sanırsınız. Şık elbiselerinin içinde ince, uzun vücudu ekmek ayvası sarılığındaki teni, melankolik yüzü, onun asil bir aileden geldiğini gösteren asâlet damgalarıdır. Ah konuşmasa... Konuşur. Konusunca da, duman rengi gözlüğünün arkasına gizlediği bayat yumurta akına karıştırılmış süt mavimsi renkte patlak gözlerinin su katılmamış enayiliğini şıp diye anlarsınız.

Sesi, bir ucunda su dolu kova olan kuyu çıkrığının değişmez gıcırtısına benzer. Kelimeler, yavaş yavaş, tane tane, midesinden, bağırsaklarından, ciğerlerinden sökülüp ağzına geliyor sanırsınız. Ağzından çıkan her hece, duraksız, vurgusuz, virgülsüz hep birbirine zincirlenmiş olduğundan, kelime yerine ağzından başı sonu belli olmayan hep bir teviye inilti duyarsınız.

Telâş, heyecan, acele nedir bilmez. Birşey söyleyecek olsa karşısındaki, onun miskin illetine tutulmuş dilinin tembelliğine dayanamaz da:

— Aman, hafakanlar bastı, ne söyliyeceksen söyle artık!.. diye bağırır.

Bu yüzden değil mi, iki sene Pariste kaldı da bir «jö süi» demesini bile öğrenemeden İstanbula döndü. Bülent konuşacak diye karşısındaki bekler mi?

Bülent bir gün Harbiye'den dolmuşa binmiş, şoföre; «Taksimde ineceğim!» diyene kadar, araba Karaköye gelmiş.

Doğrusu çok kötü bir zamanda yaşıyoruz. Hiç bir şeyin hileli olmayanı, karışık olmayanı kalmadı. Sütler hileli, ekmekler bozuk, yağlar kahveler karışık... yalnız hâlis bir şey var; onda ne hile, ne katkı, ne karışıklık; Bülend'in tertemiz, hâlis muhlis enayiliği...

Zavallı Bülent evlenmek ister, ama bir türlü evlenemezdi. O, hoşuna giden bir kıza evlenme teklif edene kadar, kızlar birkaç defa evlenir, boşanırlardı.

Birgün duyduk ki, Bülent evlenmiş. Aradan epi zaman geçti. Birgün Bülent geldi, kelimeleri ağda gibi ağzında çeke çeke uzatarak:

— Beeen - Biiiir - güüün kaaaatiil - oolaacaağıııım!.. dedi.

— Aman Bülent, ne oldu? diye merakla sorduk. Hikâye şu: Karısını bir akşam kendi evinde, bir delikanlıyla kucak kucağa yakalamış. Karısı, yiğenim, demiş. Bir gün kendi yatağında bir herif bulmuş. Karısı, ona da yiğenim, demiş. Bülent saymış, karısının halalarından sekiz, teyzelerinden beş, amcalarından dokuz, dayılarından da onbir olmak üzere otuz üç yeğeni varmış. Karısına:

— Peki bu amcaların, dayıların nerde? Diye sormuş.

Karısı ağlıyarak:

— Amcalarım, teyzelerim, halalarım, dayılarım, hep öldüler, ben garip kaldım. Bu yeğenlerim, işte onlardan yadigâr kaldı, demiş.

Bülend:

— İiiiçiiimeee - biiir - şüüüpheee - giiirdiii... Acaaabaaa kaaarııım - beenii - kaaandıırıııyoooor - muuu-... diye sordu.

— Aman Bülent, kandırdığı işte meydanda, ayağını denk al!...

Bülent bu yeğenlerle hep karyolanın altında, gardropta, dolapta, mutbakta, kapı arkasında karşılaşıp tanışıyormuş. Herifleri vuracakmış ama, o

TURHAN SELÇUK
BÜLENT ORAN

69 — Osip, ihtisasını bodurum odalarında yatan hizmetçiler üzerinde yapmış bir çapkın olduğundan, üst kattaki hanımın odasını buluncaya kadar bir hayli vazoyla biblova çararak kırdı. Son vazonun parçalanmasından sonra da, Valinin karısı Annanın odasına daldı.

70 — Kadınları, ses yerine okşamayla uyandırmayı tercih eden açıkgöz uşak, elini yorganın altına soktu. Avucundaki karın haylı büyükçeydi. Tam hanımın hamile olduğunu düşünürken, kalın bir erkek sesi «Kim o» diye bağırdı. Odada ufak bir yanlışlık yapmıştı. Osip... Yataktaki, Valinin karısı değil sadece valiydi.

tabancasının tetiğine basana kadar, eline ayağına çabuk olan yeğenler, işlerini görüp gidiyorlarmış.

Bülent kat'î bir tedbir almak karariyle ayrıldı. Uzun zaman görünmedi. Sonra bir gün yine geldi. Sevinçliydi:

— Teeedbiiir aaaldıııım!..

Yeğenler otuzu, kırkı geçince, Bülent karısına:

— Artık yeter!.. diye bağırmış, bu kadar yeğenle idare et! demiş. Bizi o akşam evine dâvet etti. Bize göstereceği sürprizi varmış.

Adresini verdi. Birkaç gün sonra iki arkadaş Bülend'in evine gittik. Bülent evde yoktu. Kapıyı, non figüratif yüzlü bir kadın açtı. Biz:

— Bülent Bey evde mi? demeye kalmadan kadın bizi buyur etti, içeri aldı. Her halde Bülent karısına iki arkadaşının geleceğini haber vermiş olacaktı. Ama Bülent evde yoktu. Girdiğimiz salonda şaşırıp kaldık. Bütün kapılara, duvarlara, dolaplara, büfeye, büyük yazılarla «Artık yeter!» yazılı afişler asılıydı. Biz kadına Bülend'i soracakken kapı çalındı. Kadın:

— Kocamdır mutlak, dedi. Hiç çekinmeyin, sizin için yeğenlerim, diyeceğim.

Bülent salona girer girmez kadın:

— Bak kocacığım, kaç senedir görüşmemiştik, yeğenlerim geldi, biri halamın, biri de amcamın oğlu!.. dedi. Sonra benim boynuma sarılıp:

— Ah amcacığımın yadigârı!. diye ağlamağa başladı.

Bülent, her zamanki gibi yine heceleri eze uzata:

— Oooonlaaar - Beeniiim - aaaarkaaaadaaaşlaaarıııım - be!

Deyince, pişkin kadın:

— Hep Adem aleyhisselâmla Havva anamızdan olmadık mı, yeğen sayılırız, demesin mi?

Bülent bütün odaları bize gezdirdi, aldığı tedbirleri gösterdi. Karyolanın iki başına, gardroba, kirli çamaşır sepetine, bütün eşyaların üzerine hep o «Artık yeter!.» afişinden asmıştı.

Beş on dakika sonra kapı çalındı. İçeri zil zurna sarhoş yalpa vura vura bir Amerikalı girdi. Kadın Bülend'e:

— Aaaa bak kocacığım, dedi. Yeğenim beni görmeğe taa Amerikadan kalkmış gelmiş!..

Halimizi duymuş, yardıma koşmuş.

Amerikalının boynuna sarıldı.

— Ah, sen nerelerden çıktın?

Amerikalı, bir tek kelime Türkçe bilmediği için İngilizce konuşuyordu. Kadın:

— Amerikaya üç yaşında gitmişti. Bak Türkçeyi de unutmuş, dedi.

Bülent, bu Amerikalı yeğenin hele bizim yanımızda gelişine çok kızdı:

— Aaaaartıııık - yeeeeteeer!.. Dedi. Karısı:

— İyi ama, o bize mahsus, dedi. Bu adam Türkçe «Artık yeter!» den anlar mı?

Bülend'i daha fazla mahcup etmemek için, başka bir akşam geliriz, diye ayrıldık.

Duyduğumuza göre yeğenler dar eve sığmayınca Bülent daha geniş bir yere taşınmış. Birkaç sene içinde de zengin oluvermişler. «Artık Yeter» apartmanını yaptırmışlar. Bülent geçenlerde yine geldi:

— Aaaaapaaartıııımaaanıııın - kaaaapıııısıııına «Artık yeter!» yaaazdıııırdıııım, dedi. Kaapıııpıııdaaan - gööörееen - geeriii dööödöööneer diiiiye... Aaaartıık buunlaaaar ooo- kaaadaaaar - daa - eeeşeeek deeğiil - yaaaa...

MİZAHİ ROMAN : NO. 15

1.

Suç bu sefer iyiden iyiye horoza yüklenince, hayvancağız davadan vazgeçip paçasını kurtarmak derdine düştü ve:

— Ben hastayım, akli muvazenem bozuk da onun için zamanında ötemiyorum. Allah rızası için boynumu koparmayın, diye yalvardı.

İş akli muvazeneye dayanınca bana geldiler. Ben:

— Aslına bakarsanız bütün horozlar kafadan biraz kontaktırlar, dedim. Arzu ettiğiniz takdirde onu affedebilirsiniz.

Verdiğim rapor diğer horozları fena halde sinirlendirdi. İçlerinden en ihtiyarı:

— Bu düpedüz iftiradır, diye konuştu. Şurası muhakkak ki hayvanlar arasında en aklıselim sahibi olanlar horozlardır.

Artık kemikleri toplamak gibi maddî bir düşünceyle hareket eden bir köpek, Nuha yaltaklanmak için:

— Hayvanların en akıllısı horozlar değil insanlardır, diye itiraz etti.

Bu söz, sümüklüböcek dahil bütün hayvanların ağrına gitmişti. Her ağızdan bir ses çıkmağa başladı.

— Pis köpek, çeneni tut.

2.

— Dalkavuk.

— Kemik yalayıcı...

— Aşağılık mahlûk...

Kurdun biri bağırdı.

— Bizim neslin yüzünü kızartan şu soyubozuğun lâfıyla sinirlerinizi bozmayın. O, insanlardan biraz yemek artığı koparmak için her çeşit aşağılık hareketi yapabilir.

Köpek:

— Artık toplayıp, kemik yalamak ağzı süt kokan masum kuzuları kandırıp mideye indirmekten daha iyidir her halde. Hakkımda ne söylerseniz söyleyin ben insanlardan yanayım.

İnsanlar ise bu konuşmalara sadece kulak misafiri oluyor, hiç seslerini çıkarmıyorlardı.

Bir koyun lâfa karıştı.

— Kendisine göre hava hoş da ondan böyle konuşuyor. Köpek eti yenmez, derisi işe yaramaz, yünü yok... Tabii böylelikle zararsızca kurtuluyor. Ama, en güzel bir koyunu bile yününden yatak yapmak için tıraş edip cascavlak bırakın, etini kızartıp mideye indiren o hain insanlardan yana olmak bizim için imkânsızdır.

Keçi:

— Hasta yavrumu beslemeğe bile fırsat bulamıyorum. Sütlerimi çalıyorlar, dedi. Allahtan ki Nuhun karısı bir gün keçi etinden midesini bozdu da o zamandan beri bizi pek gırtlaklamıyorlar.

Toplum pisikolojisi, gemidekilerin çoğunu insanların aleyhine çevirmişti. Kaplan, sırtlan v.s. gibi insan etinin lezzeti hakkında tecrübe sahibi olan bazı hayvanlar:

— Dostlarımız haklıları, en iyisi bu insan denen yaratıkları yok etmektir. Eğer arzu ederseniz güzel hatırınız için onları yiyip bitirelim.

3.

Dünyanın geleceği o andaki teklife bağlıydı. Karnı fazla acıkmış olan kaplanın, bu hiç de yabana atılmayacak fikri kabul edilseydi, yeryüzünde o andan itibaren insan kalmazdı.

İlk su koyuveren tahtakuruları oldu. Samın karısının tombul göğüsleri arasından başını uzatan çok besili bir tahtakurusu:

— İnsanları yok ederseniz biz neyle besleneceğiz, diye konuşmağa başladı. Bir karar almadan önce etraflıca düşünmeniz lâzım. Evet, kaplan efendi bu vesileyle karnını doyuracak ama biz ne olacağız. Bizler için hazmı en kolay ve en besleyici kan insanlardadır. Onların yaşamaları lâzımdır.

Pirelerle bitler de bu fikre katıldılar. İnsanlar tarafından derisi yüzülme, yenme ve sütünden faydalanma gibi bir tehlikeye düşmiyecek hayvanlar da hemen dönüverdiler.

Cumhurbaşkanımız Solucan, tavuğun kendini yutmağa kalkmasından sonra ilk defa olarak söz aldı.

— Bana kalırsa insanlar faydasız mahlûklardır. Hatta zararlı. Gerçi bütün oburluklarına rağmen solucanlara karşı iştahları kapalıdır ama gene de ziyanları dokunur. Bir gün dikkatsizlikle amcamı ezmişlerdi. Zavallı amcam, can çekişirken, «İnsanlardan korunun, hiç düşünmeden ayak altına alırlar», demişti. O sözünü hiç unutamam.

Filin biri:

— Bir cumhurbaşkanının sözlerine karşı gelmek suç değilse söz istiyorum, dedi.

İnek:

— Demokraside, kanun dışına çıkmamak şartiyle

4.

cumhurbaşkanlarının sözlerine itiraz edebilirsiniz, dedi. Herkes konuşmakta hürdür.

Fil:

— Öyleyse solucan hazretlerinin sözlerini yetersiz buluyorum, diye konuşmaya başladı. Hak yemememiz lâzım.

Açlıktan bir türlü kurtulamayan domuz:

— Hak mak ne olursa olsun yemeliyiz, diye araya girdi.

Elbirliğiyle onu susturdular. Fil:

— Evet arkadaşlar, diye devam etti, hak yememeliyiz. İnsan ayağı zararsızdır. Bunu bizzat tecrübelerime dayanarak söylüyorum. Samın oğlu geçenlerde ayağımı ezdi de ruhum bile duymadı.

Karınca:

— Sendeki ruh da ruh değil ki be mubarek, diye fısıldadı, elbette duymaz. Ben de insanların ezdiği zaman öldürücü tabanlara sahip olduklarını bilirim.

İnsan nesli yok olursa geleceklerini tehlikeli gören bir bit ise:

— İnsanlar yaşamalıdır, diye bağırdı.

Koyun:

— Bu ahlâksızın sözüne bakmayın, o, bitlerin en aşağılık cinsidir. Bütün hayatı sefahat içinde mahrem bölgelerde geçer. Onu dinlemeyin, dedi. İnsanlar ölmelidir. Sonra, bitler de ne olurlarsa olsunlar, yeryüzünde, varlıklarıyla yoklukları arasında hiç bir fark bulunmayan lüzumsuz yaratıklardır.

(Devamı var)

BUYÜKLERE MASALLAR

HAZIRLAYANLAR SUAT YALAZ
O. ALPLÂÇİN

SİYASİ ROMAN : NO. 15

1.

— Löblankeciğim! Sen bugün celseye girmedin galiba! Serâpâ zekâsın!...

— Seni Rodogün (1) seni!

— Bulonya ormanındaki rezaleti duydunuz mu?

— Siz de orada mıydınız?

— Az kalsın ben de gidiyordum... Kimleri yakaladılar? Bir sefiri galiba değil mi?

— Hangi millettenmiş?

— Anlaşılamadı... Operanın üç artistiyle beraber çırılçıplak bulmuşlar!

— Tais Money'de mi?

— Bir de sorgu hâkimi varmış!

— Yok canım! Kim bu?

— Reynie!...

— Oh! O her zaman oradadır. Pre Katölan'a meşe ağaçları altına, adaleti temsil etmeye gidiyor...

— Luvar'daki kömür işi ondaydı değil mi?

— Evet... Ademi takip kararı verildi!

— Ya! Neden?

— Mişel şahadet etmiş!

— Mişel De Forj mu?

— Üç kere iflâs eden büyük Mişel!

— Madam Latur'un âşığı mı?

— Evet âşıklarından biri, cemi yapmak lâzım!

— Ya Men'deki şeker işinden ne haber?

2.

— Örtbas edildi... Vekili gördüm, kayınbiraderi işin içindeymiş!

— Hiç şaşmam, bal yalamayı müthiş sever!

— Dian Diks ölmüş, biliyor musunuz?

— Evet gördüm... Koko mu sebep olmuş?

— Evvelâ Koko, sonra da çocuk düşürmek!

— İkisinden birini tercih edebilirdi...

— Boşali ne satın almalı? Beers tahvilâtı mı?

— Değmez aziz dostum!

— Tardi'nin işi ne oldu?

— Beraat etti!... Helen'den duydum... Bu kızcağız hakikaten fevkalâde hareket etti. Bana her şeyi açıkça anlattı... Sekiz gündenberi günde üç kere soyunuyormuş!...

— Böylelikle hak da kazanıldı değil mi?

— Ah! Sen ne mendebur adamsın Vilo!... Emin ol ki Mart senin için böyle fedakârlıklar yapmaz! Söyle bakalım Mart, âşığını kurtarmak için kaç erkekle yatardın?

— Bir tek kişiyle... Debler'le...

— Ah koca katır! Edvard, bize 1904 senesi şampanyalarından getir!

— Peki mösyö! Zaten geçen sefer de size ondan getirmiştim!

— Şişko! Sen bizi adamakıllı sızdıracaksın galiba!.

— Mart gece yarısından evvel, senli benli konuşmayı menederim!.

— Aziz Senatör! Değişmesi icabeden bir gümrük tarifesi için sizinle görüşmek isterdim...

— Muvafık görürseniz yarın sabah konuşalım.

— Saat kaçta?

— Dokuzda olsun...

— Pekâlâ!...

— Siz turneden ne zaman döneceksiniz madam?

— Beş gün sonra...

— Oh! Fırsattan bilistifade müthiş eğleneceğim.

— Eğlenecek misiniz? Neyle yâni? Maddî kabiliyetlerinizden değil, başka cihetlerden bahsediyorum. Anladınız ya! Gittiğiniz yerlere terliklerinizi ve maden suyunuzu da beraber götürmenizi tavsiye ederim.

3.

— Boş değirmenler işinin içyüzü meydana çıktı mı?

— İstifçilik yapmışlar... Takip kararı verilecekti ama bu imkânsız bir şey... Vekil kendi kendini dâva edemez ya!

— Epey kazandı galiba...

— Ortaklariyle beraber on milyon, Valreas tek başına iki milyon vurmuş.

— Tarar grevinden ne haber?

— İçişleri Bakanlığı telâşta... Grevciler haber yollamışlar; gönderilen her bölük için bir fabrika yakacaklarmış!

— Yaparlar mı dersin?

— Moskova'ya sor!

— Başbakan ne diyor?

— Hiçbir şey! Şimdi onun tedavi mevsimidir. Kuvvet iğneleri yaptırıyor. Bitap bir vaziyette zavallı.

— Bonnöpar hakkında söylenenler doğru mu acaba?

— Dedikodular daima doğrudur. Ne demek istiyorsunuz?

— Karısıyla arasındaki meseleden bahsediyorum, şu buhar banyosu meselesi!

— Ha, duyulan tabanca sesi mi? Hayır canım, Bonöpar göz yummasını bilen ihtiyar bir deyustur. O, yalnız fırsattan istifade etmesini bilir; tabanca kullanmasını ise asla!...

— Maamafih epeyce de sevimli... Geçen akşam tiyatrodaydı...

— Herhalde karısı pek temiz bir mal olmasa gerek!

— Bilâkis çok temizdir! Her gün yıkanıyor!

— Akademi âzasından Bernarde'ın oda hizmetçisinin, efendisine açtığı dâva da epey tuhaf değil mi?

Kerata, adamcağızı rezil etmek için bir yığın mektup ve vesika çalmış... Fazilet mükâfatlarını Bernarde'nin dağıttığı düşünülürse...

4.

— İyi ya! Bu mükâfatları kendine saklamıyor ki! Sıhhatinize bayanlar! Bizleri mesteden güzel puseleriniz şerefine!...

— Bravo, brova!

— Bir şair gibi konuşuyorsunuz azizim.

— Madmazel Brinyi, akşamları size de böyle şeyler söyler mi?

— Bilmem ki! Biraz!...

— Ben olgun puselerden hoşlanırım!

— Sen ahmağın birisin azizim!

— Haydi döğüşün bakalım!

— Oh! Bıraksana beni!

— Bırakınız, Franko Metropoliten Bankası da bu işe gülüyor. İyice neşelendiniz değil mi azizim Boşali?

— Yaşları icabı tabiî görmek lâzım. Dostlarım size ayaklarınızın ucuna basarak yavaşça çekilmesi tavsiye ederim.

— Yok canım bunu yapmayın. Sonra nereye gideriz?

— Aziz reis müsaadenizi rica edeceğim!

— Fakat daha vakit çok erken azizim Maşu! Bir milletvekilinin akşam müzakerelerinde de bulunması icabedebilir... O zaman ne yapacaksınız? Biraz antrenman yapmanız lâzım!

— Yapılacak o kadar çok şey var ki mösyö! Rica ederim, benim için rahatsız olmayınız baylar... Allahaısmarladık!..

— Çok sevimli bir çocuk!...

— Biraz çekingen..

---

(1) Korney'in bir trajedisinin kahramanı.

(Devamı var)

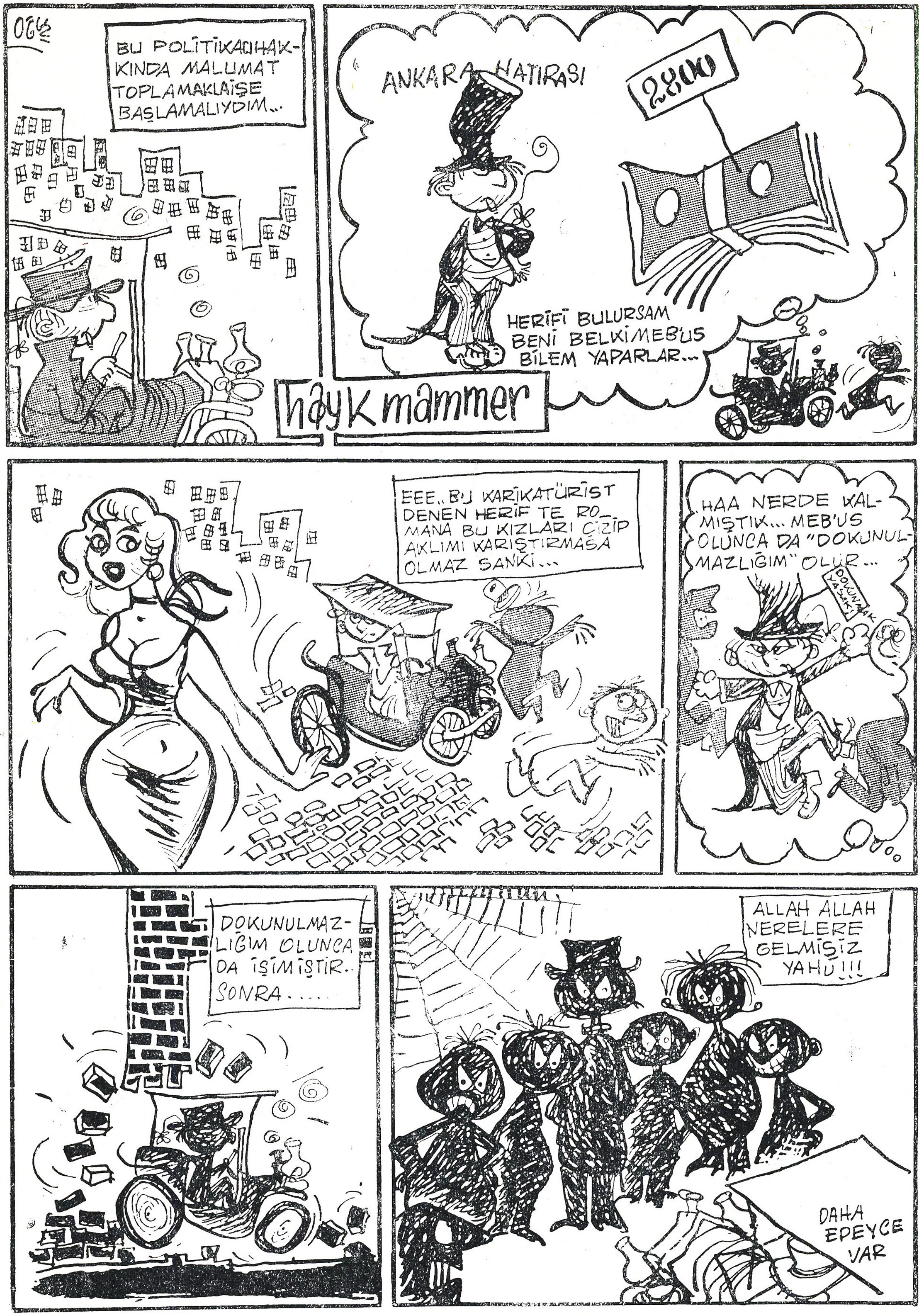

dolmuş — Haftalık siyasi mizah mecmuası — İdarehane Cağaloğlu, Aydınlık Han: 29 - 30 - 31 - 32 — Basıldığı yer: Necati Engin Matbaası. Bu nüshada mesul müdür: İlhan Selçuk: – Teknik Sekreter: Mehmet Benli

KURUŞ : 60

SAYI : 15

dolmuş

— Saçlarınız okadar tahrik edici ki!...